

Statistikrapport 2025

DNR **MD 2025/256**

SPV

Statens tjänstepensionsverk

Innehåll

Förord	
1. Pensionsavgångar inom statsförvaltningen	1
1.1 Förutsättningar för statistikuppgifterna.....	1
1.2 En överblick av beviljade pensioner 2008 till 2024.....	1
2. Nya pensioner 2008 till 2024	4
2.1 Ålderspension	5
2.2 Sjukpension	16
2.3 Pensionsersättning inklusive särskild pensionsersättning	20
2.4 Delpension.....	21
3. Medianålder vid pensionering	26
4. Nya ålderspensioner vid 67 år eller senare	29
5. Framtida uttag av ålderspension.....	32

Förord

SPV:s årliga statistikrapport visar hur statligt anställda har avgått från sin anställning och tagit ut sina förmånsbestämda pensioner. Denna upplaga redovisar utvecklingen från 2008 till och med 2024.

I årets statistikrapport kan vi se effekten av de förändringar i lagar, förordningar och avtal som de senaste åren genomförts i syfte att främja ett längre arbetsliv. Antalet anställda som är 65 år eller äldre har fördubblats sedan 2019 och för första gången var medianåldern för alla pensionsavgångar högre än 65 år. Nästan två tredjedelar av alla som fick sin första pensionsutbetalning under året hade fyllt 65 år och fler än var fjärde person hade fyllt 67 år.

Sedan 2008 har det totala antalet nya pensioner minskat stadigt och 2024 var antalet nya ålderspensionärer rekordlågt.

Av de nya pensioner som beviljades ökade andelen ålderspensioner. 2008 utgjorde andelen ålderspensioner 57 procent av alla nya pensioner. 2024 var denna andel 77 procent. Samtidigt har andelen nya sjukpensioner och pensionsersättningar minskat kraftigt. Antalet sjukpensioner har minskat från över 1 000 nya beviljanden 2008 till 172 år 2024. Denna minskning kan delvis tillskrivas förändringar i sjukförsäkringssystemet, som påverkar möjligheten att erhålla sjukersättning.

Rapporten belyser också skillnader mellan könen när det gäller pensionsuttag. Kvinnor har historiskt sett haft en högre andel uttag innan och vid 65 års ålder, medan män oftare tagit ut sin första pension efter sin 65-årsdag. Detta mönster fortsätter, även om skillnaderna har minskat något över tid.

Värt att notera är att antalet anställda som tjänade in till en förmånsbestämd pension ökade under året. Detta beror främst på att personer som är födda 1973 till och med 1987 i högre utsträckning än tidigare hade ett pensionsunderlag som uppnådde gränsen för ett intjänande. Anställda som är födda 1988 eller senare har en helt premiebestämd ålderspension.

Sammanfattningsvis visar rapporten att pensionslandskapet inom statsförvaltningen är i förändring, med en tydlig trend mot senare pensionering. Vi följer och redovisar utvecklingen i denna och kommande års statistikrapporter.

Chef för leveransområde Pensionsanalys

1. Pensionsavgångar inom statsförvaltningen

1.1 Förutsättningar för statistikuppgifterna

SPV lämnar varje år uppgifter till regeringen om förmånsbestämda pensioner inom statsförvaltningen. Uppgifterna gäller endast för statligt anställda vars arbetsgivare var obligatoriska medlemmar hos Arbetsgivarverket när pensionerna beviljades. Dessa anställda har haft en anställning med månadslön vilket innebär att timanställda inte ingår i rapporten.

Myndigheterna och affärsverken kan grupperas utifrån sina verksamheter efter den internationella klassifikationen Classification of the Functions of Government (cofog). Klassifikationen har tio huvudgrupper medan Arbetsgivarverket har reducerat antalet till sju genom att slå ihop några av grupperna. Vi har valt att utgå från dessa sju grupper i denna rapport.

I rapporten har vi sammanställt information om nya och löpande pensioner.

- De nya pensionerna är redovisade under det år den anställda fick sin första utbetalning. När det gäller nya ålderspensioner ingår endast den förmånsbestämda ålderspensionen. Personer som haft en beviljad sjukpension på heltid eller pensionsersättning inklusive särskild pensionsersättning finns inte med som nya ålderspensionärer. Delpensionärer och sjukpensionärer på deltid som under året beviljats ålderspension, finns däremot med både som delpensionär/sjukpensionär på deltid och som ny ålderspensionär.
- De löpande pensionerna började betalas ut före det aktuella året och fortsätter sedan att betalas ut efter den 1 januari under det aktuella året. Däremot kan den löpande pensionen upphöra senare under året. I de redovisade löpande pensionerna ingår inte ålderspensioner. De löpande pensionerna redovisas i denna rapport enbart med en överblick i tabell 1.2.3.

I rapporten används både median och medelvärde som centralmått. Medianåldern visar brytpunkten där hälften av personerna är yngre och hälften är äldre vid till exempel första utbetalningen av pensionen. När det gäller uttag av ålderspension utgår dessa uppgifter från datumet vid första utbetalningen av pensionen och avgång utgår från datumet när personen avslutade sin anställning med avsikt att ta ut sin ålderspension.

När det gäller ålderspension har benämningen *pensionsålder* ändrats till *ålder för beräkning av målpension* i avtalet. För att underlätta läsningen i denna rapport kommer benämningen *pensionsålder* fortsätta att användas genomgående istället för avtalets benämning *ålder för beräkning av målpension*.

1.2 En överblick av beviljade pensioner 2008 till 2024

Detta avsnitt ger en överblick över nya och löpande pensioner för åren 2008 till 2024. I tabell 1.2.1 redovisas antalet nya pensioner som började betalas ut under respektive år. Totalt för hela perioden har knappt 112 700 nya pensioner börjat betalas ut. Knappt 74 procent av dessa har varit nya ålderspensioner.

Tabell 1.2.1 – Antal nya pensioner 2008 - 2024

Uttagsår	Delpension	Pensionsersättning	Sjukpension	Ålderspension	TOTALT	Män	Kvinnor
2008	1 739	887	1 016	4 683	8 325	48%	52%
2009	1 638	670	550	4 730	7 588	47%	53%
2010	1 662	627	356	5 016	7 661	47%	53%
2011	1 457	614	227	5 116	7 414	48%	52%
2012	1 363	366	234	5 522	7 485	47%	53%
2013	1 282	584	296	5 710	7 872	49%	51%
2014	1 237	194	280	5 091	6 802	47%	53%
2015	1 202	173	244	5 604	7 223	47%	53%
2016	1 080	94	225	5 398	6 797	49%	51%
2017	1 295	70	123	5 148	6 636	51%	49%
2018	1 166	15	92	4 970	6 244	48%	52%
2019	1 142	11	108	4 903	6 164	48%	52%
2020	1 040	7	101	4 165	5 316	47%	53%
2021	842	15	93	4 421	5 371	50%	50%
2022	955	3	108	4 838	5 904	48%	52%
2023	1 051	0	168	3 788	5 007	47%	53%
2024	954	2	172	3 762	4 890	47%	53%
TOTALT	21 108	4 332	4 393	82 866	112 699	48%	52%

Trenden är att antalet nya pensioner minskar över tid. Sedan 2008 har totala antalet minskat i genomsnitt med 200 stycken varje år. Summan av antalet nya delpensioner, pensionsersättningar och sjukpensioner har minskat från 3 600 till 1 100 och nya ålderspensioner har minskat från 4 700 till 3 800.

Medan antalet nya pensionerna har minskat så har antalet anställda 60 år och äldre ökat de senaste åren (tabell 1.2.2). Mellan 2020 och 2024 har antalet anställda i denna ålder ökat med knappt 5 000. Av de anställda 2024 beviljades 12 procent någon av de tidigare nämnda pensionsförmånerna under året.

Tabell 1.2.2 – Antal anställda 60 år och äldre januari månad 2008 - 2024

	Antal anställda			Median, pensionsunderlag*		
	Män	Kvinnor	TOTALT	Män	Kvinnor	Kvot K/M
2008	15 558	14 627	30 185	366 101 kr	285 054 kr	-22,1%
2009	15 833	15 426	31 259	384 103 kr	298 794 kr	-22,2%
2010	16 087	15 909	31 996	402 408 kr	318 867 kr	-20,8%
2011	15 726	15 950	31 676	407 434 kr	325 124 kr	-20,2%
2012	15 472	15 764	31 236	416 790 kr	335 472 kr	-19,5%
2013	15 164	15 497	30 661	432 997 kr	350 441 kr	-19,1%
2014	14 944	15 166	30 110	442 256 kr	362 563 kr	-18,0%
2015	14 669	14 943	29 612	449 745 kr	371 348 kr	-17,4%
2016	14 344	14 574	28 918	460 362 kr	381 515 kr	-17,1%
2017	14 249	14 531	28 780	466 593 kr	388 389 kr	-16,8%
2018	14 043	14 650	28 693	478 332 kr	403 655 kr	-15,6%
2019	14 059	14 629	28 688	495 070 kr	420 671 kr	-15,0%
2020	13 919	14 513	28 432	512 440 kr	439 366 kr	-14,3%
2021	14 402	15 119	29 521	523 899 kr	454 861 kr	-13,2%
2022	14 548	15 480	30 028	532 030 kr	465 526 kr	-12,5%
2023	14 742	16 031	30 773	529 647 kr	473 521 kr	-10,6%
2024	16 061	17 345	33 406	586 367 kr	512 381 kr	-12,6%

* Pensionsunderlaget beräknas utifrån pensionsgrundande lön och används till att beräkna hur mycket den anställda får i pension

Sedan 2011 har det varit fler anställda kvinnor än män i åldern 60 år och äldre. Skillnaden mellan antalet anställda kvinnor och män har ökat från knappt 600 fler kvinnor än män 2020 till knappt 1 300 under 2024. Under 2024 var det fler kvinnor än män i åldern 60 till 65 år och fler män än kvinnor i åldrarna 66 år och uppåt.

För åldrarna 60 år och uppåt har medianen av pensionsunderlaget varit högre för männen än kvinnorna under alla år. Männen median har varit cirka fem procent högre än 7,5 inkomstbasbelopp för alla år (utom ett år) medan medianen för kvinnorna under alla år har varit mellan åtta till sjutton procent lägre än 7,5 inkomstbasbelopp. Skillnaden mellan kvinnornas och männen median av pensionsunderlaget har minskat

från 2009 och fram till 2023 vilket syns i tabellen. Däremot så ökade skillnaden till nästan 74 000 kronor 2024, vilket är den hittills största förändringen som skett under perioden 2008 till 2024.

Löpande pensioner visar hur många som har en pågående utbetalning vid ingången av varje år. Pågående utbetalningar redovisas för delpension, pensionsersättning och sjukpension vilka alla är tidsbestämda utbetalningar. Pågående utbetalningar av ålderspensioner ingår alltså inte i denna redovisning.

Tabell 1.2.3 – Antal löpande pensioner 2008 - 2024 exklusive ålderspensioner

Uttagsår	Delpension	Pensionsersättning	Sjukpension	TOTALT	Män	Kvinnor
2008	4 908	5 407	12 050	22 365	43%	57%
2009	4 584	4 168	11 971	20 723	41%	59%
2010	4 354	3 557	10 200	18 111	41%	59%
2011	4 157	2 640	7 219	14 016	40%	60%
2012	3 825	2 183	6 350	12 358	39%	61%
2013	3 465	1 459	6 173	11 097	37%	63%
2014	3 021	1 346	5 251	9 618	38%	62%
2015	2 742	885	4 302	7 929	37%	63%
2016	2 508	599	4 155	7 262	37%	63%
2017	2 308	353	3 953	6 614	35%	65%
2018	2 358	267	3 789	6 414	36%	64%
2019	2 316	142	3 203	5 661	36%	64%
2020	2 252	68	2 980	5 300	35%	65%
2021	2 168	31	2 632	4 831	34%	66%
2022	1 884	29	2 275	4 188	34%	66%
2023	1 773	17	2 297	4 087	33%	67%
2024	1 917	12	2 391	4 320	33%	67%

Antalet löpande pensioner ökade för första gången mellan de två senaste åren. Tidigare år har totala antalet minskat varje år mellan 2008 och 2023. Ökningen har skett bland delpensioner och sjukpensioner medan särskilda pensionsersättningar fortsätter att minska varje år. Under hela denna period har det varit fler kvinnor än män som har haft en pågående utbetalning och andelen kvinnor har också ökat över tid, från 57 procent 2008 till 67 procent 2024.

Löpande sjukpensioner minskade under perioden 2008 till 2022 och har därefter ökat något under de senaste åren (från 2 275 till 2 391). Från och med januari 2023 kan sjukpension beviljas till och med månaden innan personen fyller 66 år. Av de knappt 2 400 löpande sjukpensionerna 2024 hade drygt 200 fyllt 65 år vilket är en stor orsak till att antalet har ökat.

Arbetsgivarverket tar varje år in uppgifter om kompetens kategorier för alla anställda inom statsförvaltningen. De anställda delas in i lednings-, kärn- och stödkompetens. I tabell 1.2.4 redovisas hur stor andel av nya pensioner, totalt för åren 2008 till 2024, som har beviljats till anställda inom respektive kompetenskategori.

Tabell 1.2.4 – Andel nya pensioner ackumulerat för åren 2008 - 2024 per kompetenskategori

Pension	Ledningskompetens	Kärnkompetens	Stödkompetens	Oklassade	TOTALT ANTAL
Delpension	3%	64%	33%	0%	21 092
Pensionsersättning	7%	43%	44%	6%	4 178
Sjukpension	1%	63%	33%	3%	4 463
Ålderspension	6%	64%	29%	1%	82 879
TOTALT	6 276	70 643	34 525	1 168	112 612
Kvinnor	4%	58%	37%	1%	54 130
Män	7%	68%	24%	1%	58 482

Av de som fått sin första utbetalning under denna period har det varit fler män än kvinnor inom grupperna med lednings- och kärnkompetens och fler kvinnor än män inom stödkompetens. Dock har de flesta kvinnor och män tillhört gruppen kärnkompetens.

2. Nya pensioner 2008 till 2024

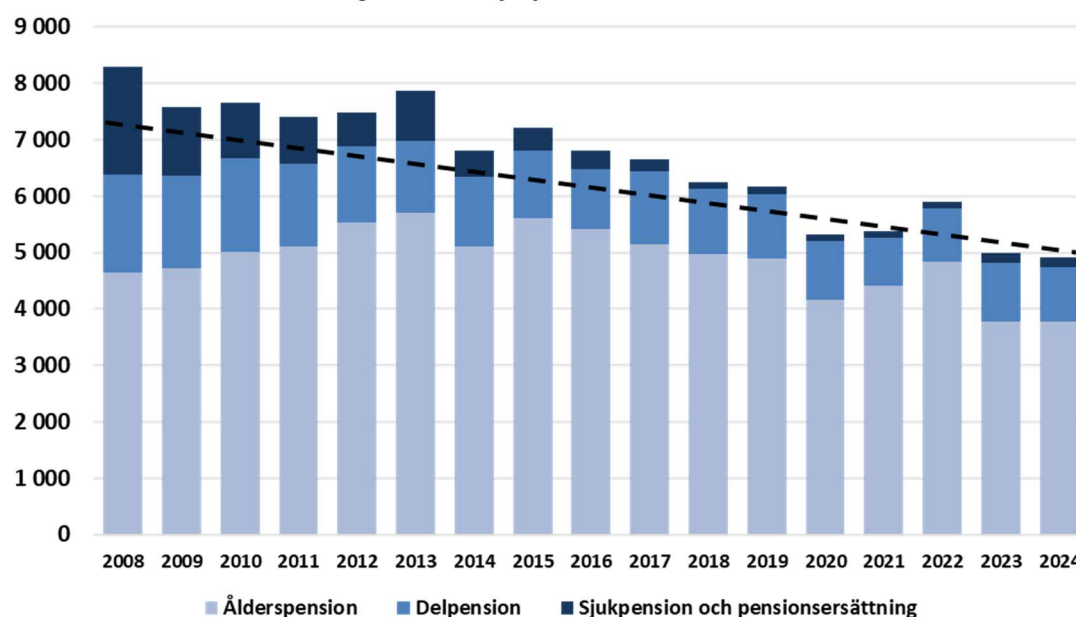
I korthet om nya pensioner

Trenden sedan 2008 är att antalet nya pensioner minskar i genomsnitt med 200 stycken för varje år som går. Totala antalet har minskat från knappt 8 300 nya pensioner 2008 till knappt 4 900 under senaste året. Av dessa nya pensioner 2008 var det 57 procent som beviljades en ålderspension medan 2024 var denna andel 77 procent.

I det här avsnittet redovisas antalet anställda inom statsförvaltningen som fått sin första utbetalning av ålderspension, pensionsersättning inklusive särskild pensionsersättning, sjukpension eller delpension. Diagram 2.1 visar utvecklingen av dessa nya pensioner mellan 2008 och 2024.

Det totala antalet nya pensioner har i genomsnitt minskat med 200 pensioner per år. Av dessa nya pensioner har andelen nya ålderspensioner ökat från 57 procent 2008 till 76 procent 2023. Andelen nya sjukpensioner och pensionsersättningar har tillsammans minskat från 22 procent till 3 procent. Däremot har andelen nya delpensioner under perioden varierat mellan 16 och 22 procent.

Diagram 2.1 – Nya pensioner 2008 - 2024

Mellan 2008 och 2024 har det i genomsnitt beviljats 4 900 nya ålderspensioner, drygt 1 200 nya delpensioner, drygt 250 nya pensionsersättningar och drygt 250 nya sjukpensioner varje år.

2.1 Ålderspension

I korthet om ålderspensioner

Under perioden 2008 till 2024 har det aldrig varit så få uttag av ålderspensionen som under de två senaste åren, knappt 3 800 uttag. Det har varit ovanligt få *uttag före 65-årsdagen*, både 2023 och 2024. Detta kan bero på höjd lägsta uttagsålder inom allmän pension, förändringar i sjukersättningen men även att det har varit sämre ekonomiska tider de senaste två åren. Höjd LAS-ålder har däremot bidragit till ökat antal *uttag efter 65-årsdagen*. Denna andel har aldrig tidigare varit så hög som 2024, 61 procent av alla nya ålderspensioner. Antalet anställda 65 år och äldre har fördubblats från 2019 till 2024, från 3 200 till 6 500 anställda i denna ålder. Bland dessa har andelen kvinnor ökat från 45 till 48 procent medan andelen män har minskat från 55 till 52 procent.

Nya ålderspensioner

Inom statsförvaltningen är den avtalsmässiga pensionsåldern knuten till den anställning som personen har. Det finns anställningar med pensionsålder 65 år, anställningar med lägre pensionsålder än 65 år och anställningar med pensionsålder 65 år men med rätt att gå i pension före 65 år enligt övergångsbestämmelser, så kallade öb-rätter. De allra flesta inom statsförvaltningen (98 procent) har en anställning med pensionsålder 65 år.

När det gäller anställda som skulle fylla 60 år eller mer var det en högre andel anställda kvinnor än män i januari 2024, se tabell 2.1.1. Det var däremot en betydligt högre andel män (95 procent) än kvinnor (5 procent) som hade en anställning med lägre pensionsålder än 65 år. Bland de med anställning med rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser var 51 procent män och 49 procent kvinnor. Anställningar med lägre pensionsålder finns inom Försvarsmakten och LfV. När det gäller anställningar med rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser finns de allra flesta inom Försäkringskassan men även inom exempelvis Trafikverket.

Tabell 2.1.1 – Antal anställda 2024 i åldern 60 år - ff uppdelat på pensionsålder

Ålder 2024	65 år*	<65 år**	Öb-rätt***	TOTALT
60 år	5 830	247	0	6 077
61 år	5 162	206	82	5 450
62 år	4 840	52	93	4 985
63 år	4 556	55	120	4 731
64 år	3 730	26	92	3 848
65 år	3 268	27	52	3 347
66 år	2 149	14	0	2 163
67 år	1 335	6	0	1 341
68 år	859	6	0	865
69 år	498	2	0	500
70 år – ff	95	4	0	99
Totalt	32 322	645	439	33 406
Män	47%	93%	52%	48%
Kvinnor	53%	7%	48%	52%

* Anställningar med pensionsålder 65 år

** Anställningar med lägre pensionsålder än 65 år

*** Anställningar med pensionsålder 65 år men med rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser

Under 2024 var det cirka 3 600 anställda som uppnådde sin pensionsålder. De flesta (91 procent) hade en anställning med pensionsålder 65 år och de övriga (9 procent) hade en anställning med lägre pensionsålder eller rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser. Av dessa 3 600 anställda var hälften män och hälften kvinnor. I januari 2024 var det drygt 3 300 anställda som skulle fylla 67 år eller mer under året och vid årets utgång var 64 procent fortfarande kvar i sin anställning.

Uttag av ålderspensioner uppdelat i åldersintervall

I tabell 2.1.2 redovisas nya ålderspensioner vid den ålder de anställda tagit ut sin ålderspension oavsett om de valt att gå i förtid, uppnått pensionsåldern eller skjutit upp uttaget av ålderspensionen. Exempelvis kan personerna i åldersgruppen 60–64 år ha uppnått pensionsåldern, haft rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser eller valt att gå i förtid.

Tabell 2.1.2 – Antal nya ålderspensioner per åldersgrupp och kön 2008 - 2024

Uttagsår	55 - 59 år		60 - 64 år		65 år		66 år eller senare		TOTALT	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
2008	21	3	715	685	1 264	1 351	491	305	2 423	2 260
2009	8	0	593	651	1 150	1 279	622	422	2 377	2 353
2010	9	0	655	767	1 269	1 406	822	513	2 546	2 470
2011	20	0	683	833	1 107	1 196	735	557	2 533	2 583
2012	19	1	803	995	1 038	1 264	808	607	2 661	2 861
2013	21	0	907	978	1 007	1 273	853	671	2 789	2 921
2014	14	3	824	897	865	1 039	810	658	2 506	2 585
2015	19	0	967	1 072	851	1 137	879	701	2 703	2 901
2016	19	1	990	1 016	764	967	925	727	2 693	2 705
2017	17	3	1 072	924	702	853	865	722	2 650	2 498
2018	16	0	1 031	1 015	666	830	746	666	2 459	2 511
2019	15	0	900	1 022	644	824	832	671	2 388	2 515
2020	21	2	926	927	618	734	487	450	2 052	2 113
2021	34	1	927	894	590	690	699	586	2 250	2 171
2022	41	0	923	916	598	787	847	726	2 409	2 429
2023	36	0	625	590	466	635	704	715	1 848	1 940
2024	10	1	592	561	442	527	810	819	1 854	1 908
Totalt	334	12	14 067	14 655	13 855	16 588	12 885	10 469	41 141	41 724

Det totala antalet uttag 2024 är det lägsta antalet som hittills noterats mellan åren 2008 och 2024. Både bland kvinnor och män var det väldigt få uttag 2024 även om det var något fler män 2024 än jämfört med 2023. Av uttagen under 2024 var det sju procent fler män än kvinnor som tog ut sin ålderspension före 65 år och åtta procent fler kvinnor än män som tog ut ålderspensionen från 65 år eller därefter.

Uttag av ålderspension enligt anställningens pensionsålder

I tabell 2.1.3 redovisas hur många anställda som tagit ut pensionen enligt sin pensionsålder eller enligt den ålder som anges i eventuella övergångsbestämmelser. När det gäller *uttag före 65-årsdagen*, *uttag vid 65-årsdagen* och *uttag efter 65-årsdagen* innefattar dessa endast personer som haft en anställning med pensionsålder 65 år. Från och med 2024 får anställda med lägre pensionsålder möjlighet att skjuta upp uttaget av sin ålderspension.

Av de anställda som 2024 fick sin första utbetalning av ålderspensionen tog 24 procent ut ålderspensionen före 65 år, 15 procent vid den tidpunkt de uppnådde sin pensionsålder inklusive lägre pensionsålder och öb-ålder. De resterande, 61 procent, tog ut pensionen efter att de fyllt 65 år.

Sedan 2011 har det varit fler kvinnor än män som tagit ut sin ålderspension. För personer som haft en anställning med pensionsålder 65 år har det varit en högre andel kvinnor än män med *uttag före* och *vid 65-årsdagen* under alla år och en högre andel män än kvinnor med *uttag efter 65-årsdagen*.

**Tabell 2.1.3 – Antal nya ålderspensioner enligt pensionsålder eller övergångsbestämmelser
2008 - 2024**

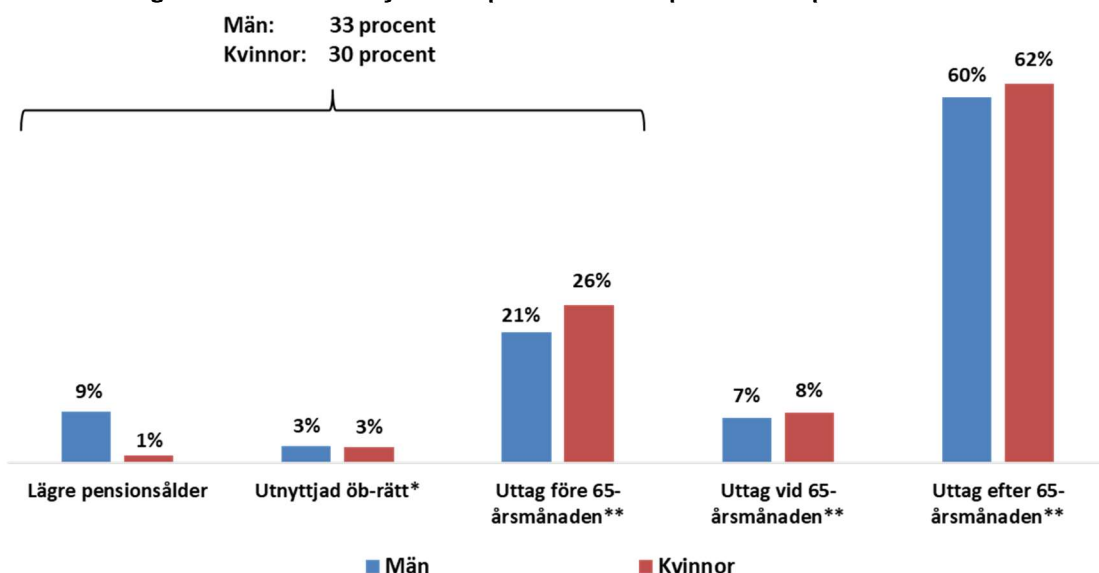
Uttagsår	Lägre pensionsålder*	Utnyttjad öb-rätt*	Uttag före 65-års mån**	Uttag vid 65-års mån**	Uttag efter 65-års mån**	TOTALT	Män	Kvinnor
2008	91	685	594	1 801	1 512	4 683	52%	48%
2009	50	570	639	1 703	1 768	4 730	50%	50%
2010	74	486	779	1 548	2 129	5 016	51%	49%
2011	94	539	904	1 515	2 064	5 116	50%	50%
2012	133	584	1 092	1 467	2 246	5 522	48%	52%
2013	140	632	1 135	1 373	2 430	5 710	49%	51%
2014	144	518	1 065	1 060	2 304	5 091	49%	51%
2015	188	592	1 276	1 072	2 476	5 604	48%	52%
2016	208	457	1 360	925	2 448	5 398	50%	50%
2017	287	356	1 371	836	2 298	5 148	51%	49%
2018	334	424	1 304	754	2 154	4 970	49%	51%
2019	212	342	1 383	754	2 212	4 903	49%	51%
2020	255	376	1 245	684	1 605	4 165	49%	51%
2021	296	276	1 284	652	1 913	4 421	51%	49%
2022	283	205	1 392	563	2 395	4 838	50%	50%
2023	275	114	879	420	2 100	3 788	49%	51%
2024	176	99	889	292	2 306	3 762	49%	51%
Andel 2024	5%	2%	24%	8%	61%	100%		

* Anställningar med rätt att gå i pension före 65 år enligt övergångsbestämmelser

** Anställningar med pensionsålder 65 år

Under 2008 var det 67 procent färre uttag före 65-års månaden än jämfört med antal uttag vid 65-års månaden. Sedan dess har antalet uttag före 65-års månaden ökat medan antalet uttag vid 65-års månaden har minskat och 2024 var det tre gånger fler uttag före än vid 65-års månaden. När det gäller uttag efter 65-års månaden jämfört med uttag vid 65-års månaden var antalet 19 procent färre (-289 stycken) 2008 och nästan 700 procent fler 2024 (+2 014 stycken).

Det är fler män än kvinnor som har en anställning med lägre pensionsålder än 65 år och rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser. För anställningar med pensionsålder 65 år är det fler kvinnor (53 procent) än män (47 procent). Diagram 2.1.1. visar uttag av ålderspensionen uppdelat på pensionsålder för anställningen som andelar bland männen respektive kvinnorna under 2024.

Diagram 2.1.1 – Andel nya ålderspensioner 2024 per kön och pensionsålder

* Anställningar med rätt att gå i pension före 65 år enligt övergångsbestämmelser

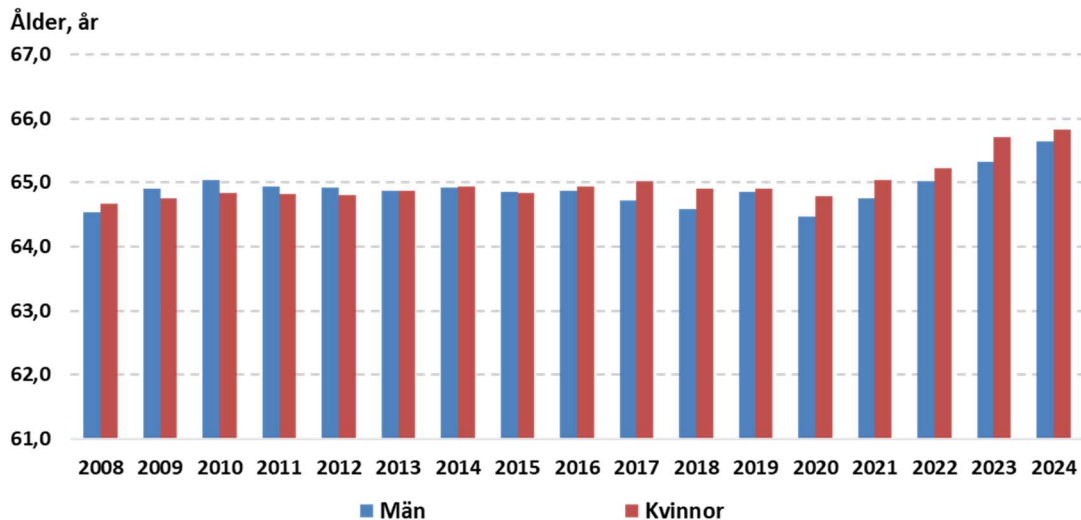
** Anställningar med pensionsålder 65 år

Det var 60 procent av männen och 62 procent av kvinnorna som tog ut sin ålderspension efter 65-års månaden 2024 vilket är en ökning jämfört med 2023. Det första år som denna andel var högre än 50 procent var under 2023 och den har alltså fortsatt att öka det senaste året.

Summan av andelarna för lägre pensionsålder, utnyttjad öb-rätt och *uttag före 65-års månaden* var högre för männen (33 procent) än för kvinnorna (30 procent) 2024. Nästan varje år efter 2017 har det varit en något högre andel bland männen än bland kvinnorna som tagit ut sin ålderspension före 65-års månaden. Före 2017 var det tvärtom, det vill säga en något högre andel kvinnor än män med *uttag före 65-års månaden*.

Vid första utbetalningen av ålderspensionen (inklusive lägre pensionsåldrar och rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser) har kvinnorna, sedan 2016, haft en något högre genomsnittsålder än männen trots att det under nästan alla år har varit en högre andel män än kvinnor som tagit ut ålderspensionen efter 65 år, se diagram 2.1.2.

Diagram 2.1.2 – Genomsnittlig ålder för uttag av ålderspensionen inklusive lägre pensionsåldrar och öb-rätter 2008 - 2024

Genomsnittsåldern för uttag av ålderspension har ökat varje år sedan 2020. Genomsnittlig ålder för uttag av ålderspension 2024 var 65 år 8 månader för männen och 65 år 10 månader för kvinnorna. Det innebär att kvinnorna i genomsnitt var två månader äldre än männen vid första utbetalningen av ålderspensionen.

Uttag av ålderspension för anställningar med pensionsålder 65 år

De allra flesta statligt anställda har en anställning med pensionsålder 65 år, närmare bestämt 99 procent av kvinnorna och 95 procent av männen. Enligt det statliga tjänstepensionsavtalet, PA16, är 65 år den ålder som gäller för beräkning av målpension. Det innebär att den anställda inte tjänar in till den förmånsbestämda ålderspensionen från och med 65-års månaden.

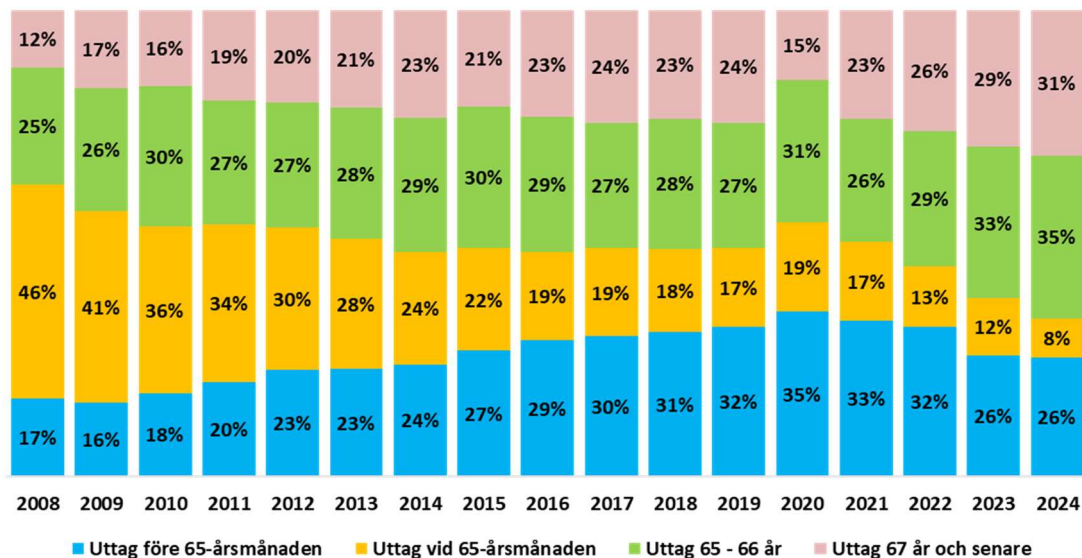
De förändringar som har skett när det gäller LAS-åldern och lägsta uttagsålder av allmän pension har påverkat uttagen av ålderspensionen. Framförallt har höjningen av LAS-åldern påverkat antalet *uttag efter 65-års månaden* då det är fler och fler som väljer att vara kvar i anställningen i åldern 67 år och äldre istället för att ta ut sin ålderspension. Men det är också betydligt färre som tar ut sin ålderspension i åldern 61 – 62 år jämfört med innan höjningen av lägsta uttagsålder inom allmän pension.

När det gäller anställningar med pensionsålder 65 år var det betydligt vanligare innan 2008 att de anställda valde att få sin första utbetalning av ålderspensionen samma månad de fyllde 65 år än vad det har varit efter 2008. Diagram 2.1.3 visar utvecklingen av andelarna som tagit ut ålderspensionen före, vid och efter 65-års månaden exklusive lägre pensionsåldrar och öb-rätter från 2008 och framåt.

Mellan 2008 och 2020 ökade andelen *uttag före 65-års månaden* och *uttag efter 65-års månaden*. Från och med 1 januari 2020 höjdes både den lägsta uttagsåldern inom allmän pension och LAS-åldern. Dessa två höjningar påverkade antalet uttag inom den statliga tjänstepensionen. Antalet uttag minskade mellan 2019 och 2020 med 15 procent vilket var en ovanligt stor förändring mellan två år vid jämförelse av tidigare år. Nästa höjning av dessa två åldrar skedde 1 januari 2023. Vid denna höjning så minskade antalet uttag med 22 procent mellan 2022 och 2023 vilket är den hittills största förändringen mellan två år under hela perioden 2008 till 2024.

Andelen *uttag före 65-årsdagen* (den blå delen i stapeln) ökade från 17 procent 2008 till 35 procent 2020. Därefter har denna andel minskat till 26 procent 2024. När det gäller andelen *uttag vid 65-årsdagen* (den gula delen i stapeln) har andelen aldrig varit så låg någon gång tidigare som under 2024 (8 procent). När det gäller *uttag efter 65-årsdagen* har denna grupp delats upp i två grupper: *uttag 65 - 66 år* (den gröna delen i stapeln) och *uttag 67 år och senare* (den rosa delen i stapeln). Det är för att belysa den stora förändringen som skett framförallt i åldersgruppen *uttag 67 år och senare*. Denna andel har ökat från 12 procent 2008 till 31 procent 2024 och antalet har mer än dubblats (från 500 till knappt 1 100). Det var alltså nästan var tredje anställd som tog ut sin ålderspension i denna ålder 2024. Den högsta andelen bland uttagen 2024 noterades i åldersgruppen 65 – 66 år.

Diagram 2.1.3 – Andel nya ålderspensioner* per uttagsålder 2008 - 2024

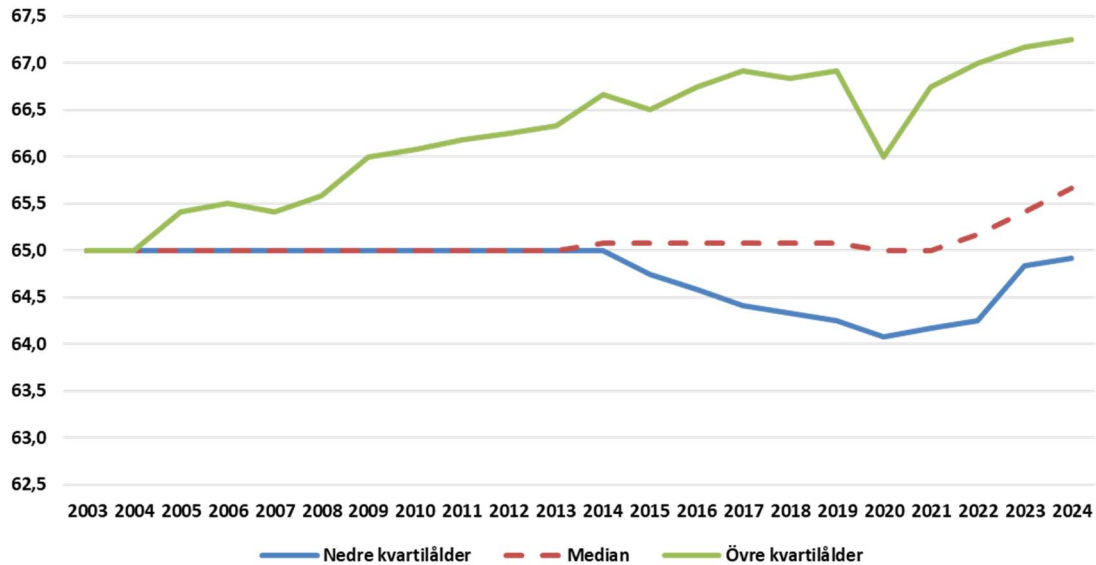
*Anställningar med pensionsålder 65 år

Från 2008 till 2013 ökade andelen *uttag efter 65-årsdagen* från 37 procent till 49 procent. Åren därefter, 2014 till 2019, var andelen *uttag efter 65-årsdagen* relativt konstant, drygt 50 procent varje år. Sedan 2020 har denna andel ökat från 46 procent till 66 procent. Det är den högsta andelen hittills av dessa uttag jämfört med alla tidigare år.

Uttagsåldern för ålderspensioner har förändrats över tid. Detta kan åskådliggöras genom att visa medianåldern samt nedre och övre kvartilåldern för uttag av nya ålderspensioner, se diagram 2.1.4. I diagrammet ingår endast anställningar med pensionsålder 65 år. Den nedre kvartilen (blå linje) visar de 25 procent som är yngre än de övriga 75 procenten vid första utbetalningen av ålderspensionen och den övre kvartilen (grön linje) visar de 25 procent som är äldre än de övriga 75 procenten. Medianen (röd streckad linje) representerar mittersta värdet det vill säga att hälften var yngre eller äldre än denna ålder. I detta diagram syns tydligt hur uttagsåldern har förändrats, framförallt när det gäller den övre kvartilåldern.

Vid första utbetalningen av ålderspensionen 2024 var 25 procent yngre än 64 år 11 månader och 25 procent var äldre än 67 år 3 månader. Det innebär att hälften tog ut sin ålderspension mellan 64 år 11 månader och 67 år 3 månader.

Diagram 2.1.4 – Kvartilåldrar för nya ålderspensioner* 2003 – 2024

*Anställningar med pensionsålder 65 år

Medianåldern har varit ganska stabil fram till 2021 (den röda streckade linjen). Under de tre senaste åren har den ökat med totalt åtta månader, från 65 år till 65 år 8 månader.

Den nedre kvartilåldern förändrades inte så mycket mellan 2003 och 2014. Det beror på att det var fler som tog ut ålderspensionen *vid 65-årsdagen* än *före 65-årsdagen* under dessa år. Från 2014 till 2021 sjönk dock den nedre kvartilåldern med totalt tio månader men har sedan ökat med totalt nio månader under de senaste tre åren. Trenden för den övre kvartilåldern är att den ökar över tid. Mellan 2003 och 2019 ökade den med nästan två år men minskade relativt mycket mellan 2019 och 2020 (- 11 månader). Från 2020 till 2024 har den övre kvartilåldern ökat med ett år och tre månader. Under 2024 uppnåddes den högsta övre kvartilåldern hittills, 67 år 3 månader.

Kvinnorna har under alla år mellan 2008 och 2024 haft en högre andel *uttag före* och *vid 65-årsdagen* än männen. Männen har däremot haft en högre andel *uttag efter 65-årsdagen*, se tabell 2.1.4.

Tabell 2.1.4 – Andel uttag av ålderspensioner* uppdelat på män och kvinnor 2008 – 2024, %

Män	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Uttag före 65-årsdagen	13	14	14	18	20	22	23	25	28
Uttag vid 65-årsdagen	44	39	34	32	28	25	22	20	16
Uttag efter 65-årsdagen	43	47	52	50	52	53	55	55	56
Totalt antal män	1 977	2 059	2 248	2 224	2 319	2 399	2 158	2 296	2 331

Män	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Uttag före 65-årsdagen	29	29	30	34	30	29	23	24
Uttag vid 65-årsdagen	17	17	16	18	17	12	12	8
Uttag efter 65-årsdagen	54	54	54	48	53	59	65	68
Totalt antal män	2 205	1 985	2 095	1 686	1 858	2 042	1 522	1 648

Kvinnor	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Uttag före 65-årsdagen	17	17	21	22	25	23	25	28	30
Uttag vid 65-årsdagen	48	44	36	36	33	31	26	24	22
Uttag efter 65-årsdagen	35	39	43	42	42	46	49	48	48
Totalt antal kvinnor	1 930	2 051	2 207	2 259	2 486	2 539	2 271	2 528	2 402

Kvinnor	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Uttag före 65-årsdagen	32	33	34	36	36	34	28	27
Uttag vid 65-årsdagen	20	19	19	21	17	14	13	8
Uttag efter 65-årsdagen	48	48	47	43	47	52	59	65
Totalt antal kvinnor	2 300	2 227	2 254	1 848	1 990	2 305	1 877	1 839

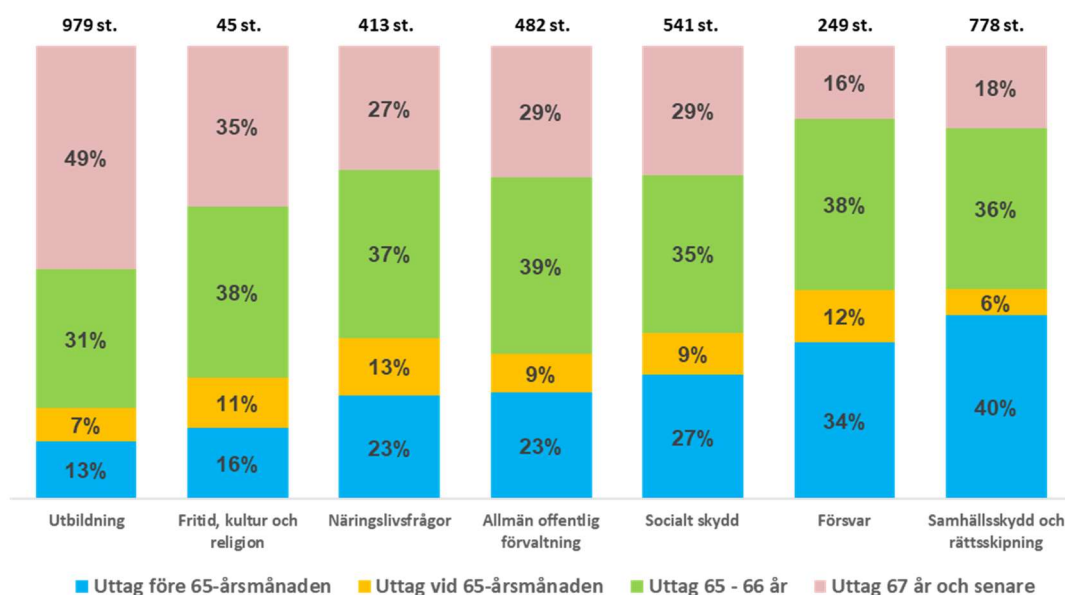
*Anställningar med pensionsålder 65 år

Andelen *uttag före 65-årsdagen* ökade mellan 2008 och 2020 för både män och kvinnor. Från 2020 till 2024 har andelen sedan minskat från 34 procent till 24 procent för männen och från 36 procent till 27 procent för kvinnorna. Även för *uttag vid 65-årsdagen* har andelen minskat och har aldrig varit så låg som 2024, åtta procent för både män och kvinnor. Däremot har andelen *uttag efter 65-årsdagen* aldrig varit så hög som 2024. Bland männen var det 68 procent och bland kvinnorna 65 procent som valde ett *uttag efter 65-årsdagen*.

Andelen nya ålderspensioner per verksamhetsområden, så kallade cofog-grupper, för anställda med pensionsålder 65 år visas i diagram 2.1.5. Totalt var det knappt 3 500 nya ålderspensioner 2024 och hälften av dessa var anställda inom någon av de två cofog-grupperna *utbildning* (28 procent) och *samhällsskydd och rättsskipning* (22 procent). Dessa två grupper utmärker sig även detta år när det gäller vid vilken ålder de anställda har tagit ut sin ålderspension jämfört med övriga cofog-grupper. När det gäller *utbildning*, har de en relativt låg andel *uttag före 65-årsdagen* (13 procent) och hög andel *uttag efter 65-årsdagen* (80 procent). Däremot är det precis tvärtom för *samhällsskydd och rättsskipning* som har den högsta andelen *uttag före 65-årsdagen* (40 procent) och bland den lägsta andelen *uttag efter 65-årsdagen* (54 procent).

När det gäller *uttag 67 år och senare* var andelen högst inom *utbildning* (49 procent) medan övriga cofog-grupper varierar mellan 16 och 36 procent.

Diagram 2.1.5 – Andel nya ålderspensioner* 2024 per uttagsålder och cofog-grupp

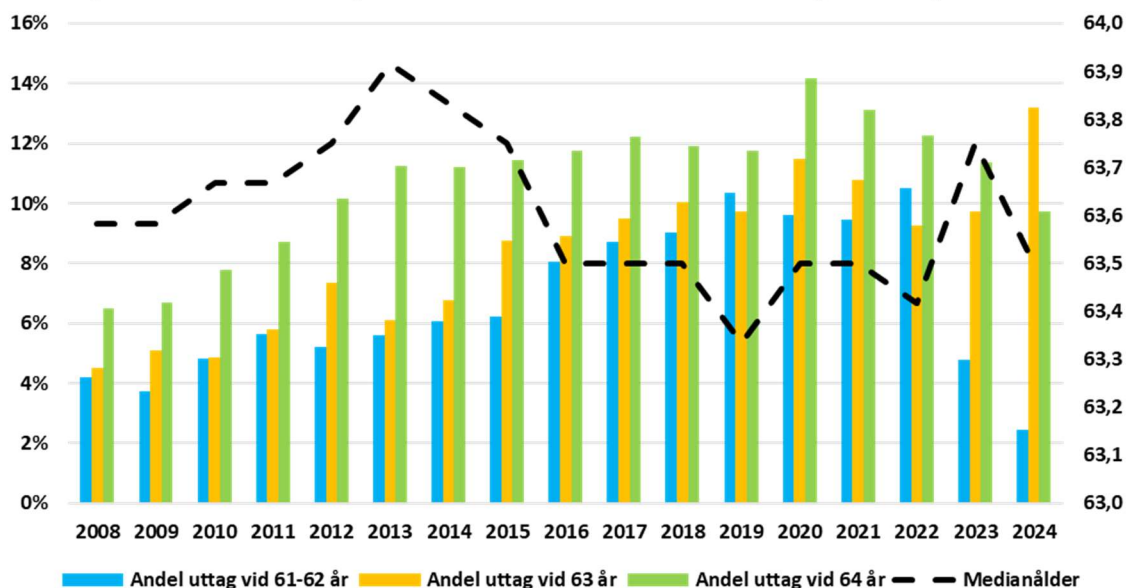
*Anställningar med pensionsålder 65 år

Det är väldigt få uttag av ålderspensioner inom *fritid, kultur och religion* (45 stycken) och för övriga grupper varierar antalet mellan 249 och 979 uttag. Jämfört med 2023 har antalet uttag minskat inom verksamhetsområdena *allmän offentlig förvaltning* (-3 procent) och *näringslivsfrågor* (-15 procent). Inom övriga grupper ökade uttagen med cirka 6 procent förutom *fritid, kultur och religion* som ökade med 32 procent jämfört med 2023. Den största förändringen har dock skett bland *uttag vid 65-årsdagen* inom *samhällsskydd och rättsskipning* där antalet uttag nästan halverades från 81 till 44 uttag.

I genomsnitt har drygt 1 300 anställda tagit ut sin ålderspension före 65-årsdagen varje år under perioden 2015 till 2022. Under 2023 minskade detta antal till knappt 900 anställda och det var nästan lika många uttag även under 2024 (889 anställda). Denna minskning av antal *uttag före 65-årsdagen* kan bero på att den lägsta uttagsåldern har höjts inom allmän pension, förändringar i sjukersättningen med särskilda regler för äldre och att privatekonomin kan ha varit mer ansträngd än jämfört med tidigare år.

Diagram 2.1.6 visar andelarna för uttag vid åldrarna 61 till 64 år. Dessa är relaterade till totalt antal uttag av ålderspensionen för anställningar med pensionsålder 65 år. Den svarta streckade linjen visar medianåldern för anställda som har gjort *uttag före 65-årsdagen*. Denna medianålder minskade mellan 2013 och 2019, från 63 år 11 månader till 63 år 4 månader. Medianåldern har sedan ökat något och var 2024 63 år 6 månader.

Diagram 2.1.6 – Andel uttag före 65-årsdagen av totalt antal uttagna ålderspensioner*

*Anställningar med pensionsålder 65 år

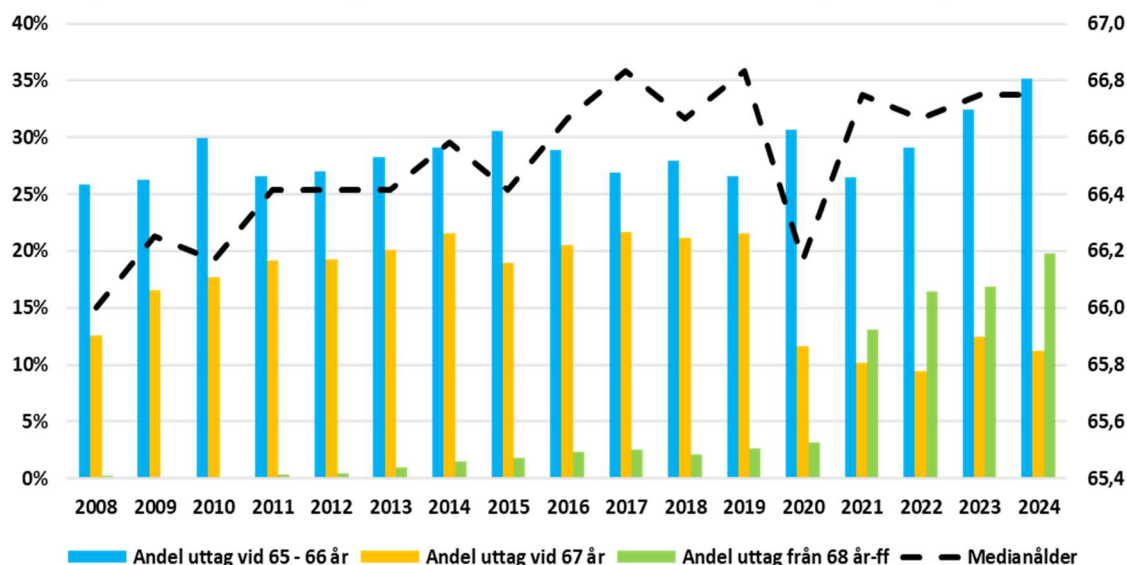
Andelen uttag före 65-årsdagen 2024 är den lägsta andelen (drygt 25 procent) jämfört med åren 2015 till 2023. När det gäller andelen uttag vid 61 - 62 år (den blå stapeln) har denna minskat från 11 procent till drygt 2 procent mellan 2022 och 2024. Under perioden 2015 till 2023 har andelen uttag vid 63 år varierat mellan 9 och 11 procent men ökade till drygt 13 procent 2024 (den gula stapeln). När det gäller andelen uttag vid 64 år har den varierat mellan 11 och 14 procent men minskade till knappt 10 procent 2024 (den gröna stapeln). År 2019 och 2022 var andelen uttag vid 61 - 62 år något högre än andelen som tog ut den vid 63 år. Under alla år, med undantag för 2024, har andelen varit högst för de med uttag vid 64 år än jämfört med åldrarna 61 till 63 år. Under 2024 var det fler som tog ut sin ålderspension vid 63 år än jämfört med 61, 62 och 64 år.

Under 2024 var det drygt 2 300 anställda som tog ut sin ålderspension efter 65-årsdagen. Det är en ökning av antalet med elva procent jämfört med 2023. Av dessa uttag 2024 tog sju procent ut ålderspensionen månaden efter att de fyllde 65 år och drygt 47 procent efter att de fyllt 67 år. Diagram 2.1.7 visar andelen uttag efter 65-årsdagen av totalt antal uttag av ålderspensionen under åren 2008 till 2024.

Medan andelen uttag vid 67 år har minskat sedan 2019 så har andelen uttag från 68 år-ff ökat och framförallt sedan 2020 då LAS-åldern höjdes från 67 till 68 år.

Medianåldern (den svarta streckade linjen) för uttag efter 65-årsdagen har legat runt 66 år 9 månader för åren 2016 till 2024 med undantag för 2020. Medianåldern bland dessa uttag kommer troligtvis att öka eftersom det är ovanligt många som fortfarande är kvar i sin anställning i åldern 67 år och äldre under 2024.

Diagram 2.1.7 – Andel uttag efter 65-års månaden av totalt antal uttagna ålderspensioner*

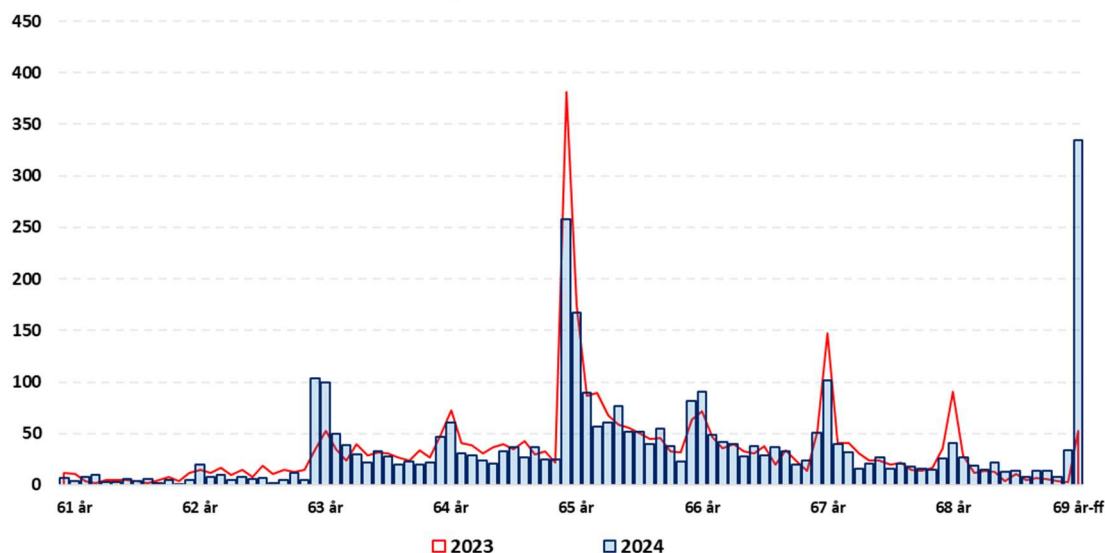
*Anställningar med pensionsålder 65 år

Av totalt antal nya ålderspensioner har andelen med första utbetalning vid 67 år eller senare ökat från 15 procent till 31 procent mellan 2020 och 2024 (summan av gul och grön stapel). Nästan var tredje anställd som tog ut ålderspensionen 2024 var 67 år eller äldre och det var framförallt andelen uttag från 68 år-ff som har ökat, från drygt 3 procent till nästan 20 procent.

Diagram 2.1.8 visar avgångsålder för de som tog ut sin ålderspension 2024. Dessa är redovisade enligt den åldersmånad de avgick inför uttaget av ålderspensionen.

Under 2024 var det 30 procent fler som avgick vid 69 år eller senare än jämfört med månaden innan de fyllde 65 år. Jämfört med 2023 var det betydligt fler som avgick vid 69 år eller senare (+ 532 procent) men även fler som avgick samma månad eller månaden innan de fyllde 63 år (+ 39 procent). Antal avgångar månaden innan 65-årsdagen har dock minskat med 32 procent.

Diagram 2.1.8 – Antal nya ålderspensioner* 2024 per avgångsålder jämfört med 2023

*Anställningar med pensionsålder 65 år

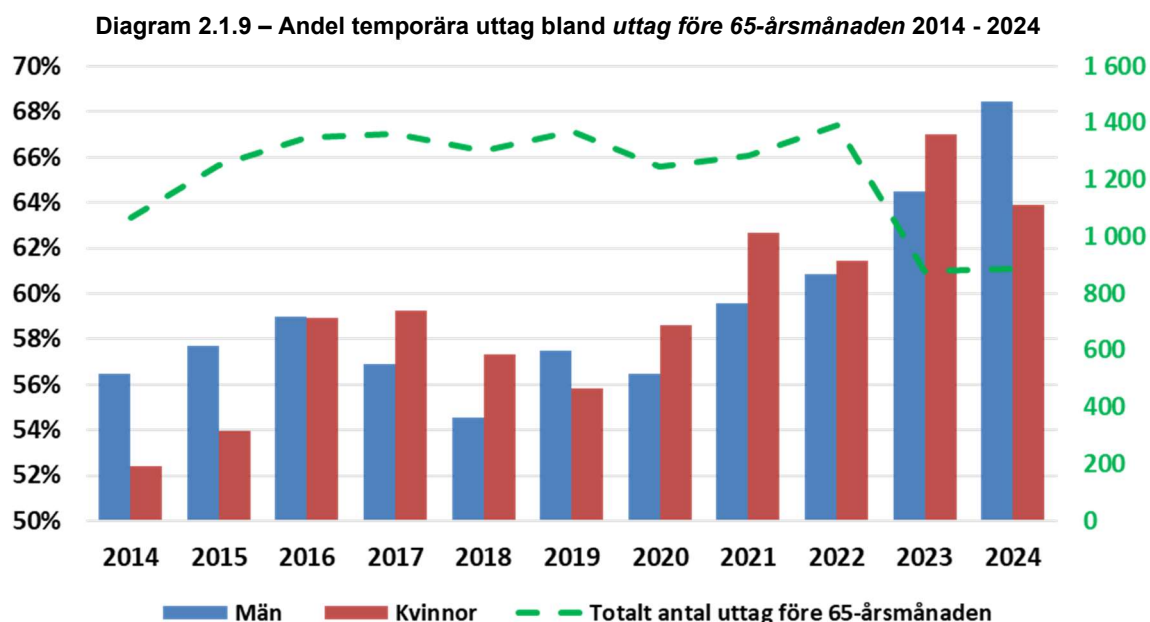
Trots att vi tidigare i rapporten har visat att 65-års månaden blivit allt mindre betydelsefull är det fortfarande en tidpunkt då många väljer att avgå inför sitt uttag av ålderspensionen. De är något fler som väljer en avgångstidpunkt i samband med sin födelsedag än jämfört med tidpunkterna mellan födelsedagarna. I diagrammet är staplarna något högre före varje helårs månad det vill säga att det är fler som valt att avgå vid

samma månad eller månaden innan de fyllde 62 år, 63 år och ända upp till 69 år än under månaderna däremellan.

Bland nya ålderspensioner 2024 var det 17 procent som avgick två eller fler månader innan de fick sin första utbetalning av ålderspensionen. I genomsnitt sköt dessa upp uttaget i 23 månader. Andelen som har väntat med första utbetalningen är högst i åldersgruppen med *uttag 67 år eller senare* där 22 procent sköt upp utbetalningen i genomsnitt 38 månader.

När den första utbetalningen av ålderspensionen sker före 65-årsmånaden kan den anställda välja mellan ett temporärt eller livsvarigt uttag. Temporärt uttag innebär att ett visst belopp utbetalas före 65-årsmånaden och ett annat belopp alternativt inget belopp alls betalas ut från och med 65-årsmånaden. Livsvarigt uttag innebär att det i grunden är samma belopp som betalas ut både före och efter 65-årsmånaden. När det gäller *uttag vid 65-årsmånaden* och *uttag efter 65-årsmånaden* är det inte möjligt att välja temporärt uttag.

Antalet *uttag före 65-årsmånaden* har varit någorlunda konstant mellan 2014 och 2022 (grön streckad linje) trots förändringar av LAS-ålder och lägsta uttagsålder av allmän pension. I genomsnitt har det varit cirka 1 300 *uttag före 65-årsmånaden* varje år. Mellan 2022 och 2023 minskade detta antal relativt mycket och det var i stort sett lika många uttag 2023 som 2024. Trenden är dock att andelen som väljer ett temporärt uttag istället för livsvarigt uttag ökar över tid för både kvinnor och män. Andelen temporära uttag var högre bland männen än bland kvinnorna 2024, se diagram 2.1.9.

*Anställningar med pensionsålder 65 år

Av de som 2024 tog ut ålderspensionen före 65-årsmånaden valde 66 procent (586 stycken) att göra ett temporärt uttag och resterande 34 procenten (303 stycken) valde ett livsvarigt uttag. Bland de som tog ut ålderspensionen vid 61 år under 2024 var det en person som valde ett livsvarigt uttag.

Tabell 2.1.5 är uppdelad på kön och månadsbelopp som utbetalas från och med 65-årsmånaden. Utbetalt belopp består i tabellen av tre grupper: de som inte kommer att få någon utbetalning alls från 65-årsmånaden, de som kommer att få ett lägre månadsbelopp från 65-årsmånaden än vad de hade före 65 år och de som får ungefär samma månadsbelopp både före och efter 65-årsmånaden.

Tabell 2.1.5 – Andel av uttag före 65-års månaden* 2024 uppdelat på kön och månadsbelopp

Månadsbelopp från och med 65-års månaden	Män	Kvinnor	TOTALT 2024	TOTALT 2023
Månadsbelopp 0 kronor från och med 65-års månaden	20%	25%	23%	18%
Lägre månadsbelopp från 65-års månaden än före 65 år	48%	39%	42%	48%
Samma månadsbelopp före och efter 65-års månaden	32%	36%	34%	34%
Totalt	45%	60%	100%	100%
Totalt antal med uttag före 65-års månaden	396	493	889	879

* Anställningar med pensionsålder 65 år

Av de som tog ut pensionen före 65 år under 2024 kommer var fjärde kvinna och var femte man av de nya ålderspensionärerna inte ha någon utbetalning alls efter 65 år. Resterande 77 procent kommer få ett lägre eller samma belopp utbetalt från 65 år jämfört med utbetalt belopp före 65 år.

Pensionsunderlaget används för att beräkna pensionen. Inom allmän pension finns ett tak vilket innebär att pensionsunderlaget inte kan bli högre än 7,5 inkomstbasbelopp, även om den anställda har haft en inkomst som överstiger denna gräns. För statligt anställda med inkomst högre än 7,5 inkomstbasbelopp kompenserar tjänstepensionen för denna begränsning.

I tabell 2.1.6 visas andelarna för pensionsunderlag under respektive över 7,5 inkomstbasbelopp för de som tagit ut ålderspensionen 2024.

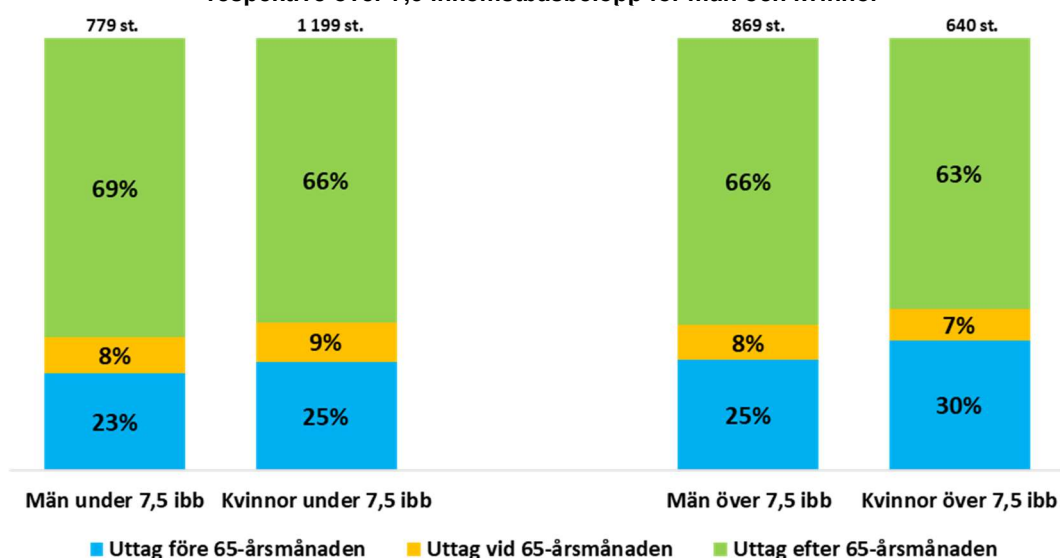
Tabell 2.1.6 – Pensionsunderlag för nya ålderspensioner* 2024 i relation till 7,5 inkomstbasbelopp

Pensionsunderlag	Män	Kvinnor	TOTALT 2024	TOTALT 2023
Under 7,5 inkomstbasbelopp	47 %	65 %	57 %	58 %
Över 7,5 inkomstbasbelopp	53 %	35 %	43 %	42 %
Totalt	45 %	55 %	100 %	100 %
Antal uttag av ålderspension 2023	1 648	1 839	3 487	3 399

* Anställningar med pensionsålder 65 år

Över hälften av kvinnorna (65 procent) och nästan hälften av männen (47 procent) hade ett pensionsunderlag under 7,5 inkomstbasbelopp. Drygt hälften av männen och 35 procent av kvinnorna hade ett pensionsunderlag som översteg 7,5 inkomstbasbelopp.

I diagram 2.1.10 visas andelen med uttag före, vid och efter 65-års månaden under 2024. I diagrammet har hänsyn tagits till kön och om pensionsunderlaget var under eller över 7,5 inkomstbasbelopp. Antalet i varje grupp redovisas ovanför stapeln.

Diagram 2.1.10 – Andel och antal nya ålderspensioner* 2024 med pensionsunderlag under respektive över 7,5 inkomstbasbelopp för män och kvinnor

* Anställningar med pensionsålder 65 år

Av de nya ålderspensionerna 2024 var det 36 procent fler män än kvinnor som hade ett pensionsunderlag över 7,5 inkomstbasbelopp och 54 procent fler kvinnor än män med pensionsunderlag under 7,5 inkomstbasbelopp.

Både bland män (69 procent) och kvinnor (66 procent) 2024 var det en högre andel som tog ut sin ålderspension efter 65-års månaden om de hade haft ett pensionsunderlag under 7,5 inkomstbasbelopp. Det var ungefär lika stor andel för både män (8 procent) och kvinnor (8 procent) med *uttag vid 65-års månaden* oavsett storlek på pensionsunderlaget. Däremot var det en högre andel bland män (25 procent) och kvinnor (30 procent) med *uttag före 65-års månaden* om pensionsunderlaget var över 7,5 inkomstbasbelopp än om det var under denna gräns.

Alla grupper hade högst andel *uttag efter 65-års månaden* och därefter *uttag före 65-års månaden*. Lägst andel var det för *uttag vid 65 år* i alla grupper. Högst andel av *uttag före 65-års månaden* och lägst andel *uttag efter 65-års månaden* var det bland kvinnor med ett pensionsunderlag över 7,5 inkomstbasbelopp jämfört med övriga uttagsgrupper.

2.2 Sjukpension

I korthet om sjukpensioner

Nya sjukpensioner till anställda i åldern 61 till 65 år har ökat med 274 procent sedan 2022. Det beror på en lagändring inom sjukersättningen och som innebär särskilda regler för personer som är 60 år eller äldre. Totala antalet, oavsett omfattning, ökade något mellan 2023 och 2024. Bland nya sjukpensioner med omfattning 25 och 50 procent minskade antalet medan det ökade bland 75 och 100 procent.

Andelen sjukpensioner på heltid har ökat över tid. Under 2018 var denna andel som högst (72 procent) och har sedan minskat till 57 procent 2024.

Nya sjukpensioner

I det här avsnittet redovisas antal anställda inom statsförvaltningen som har beviljats sjukpension. Sjukpension beviljas om den anställda har sjuk- eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan. Dessa ersättningar kan beviljas med omfattningen 25, 50, 75 eller 100 procent.

Den 1 september 2022 trädde nya bestämmelser om sjukersättning till äldre personer i förvärvsarbetsande ålder i kraft. Kortfattat innebär det att de äldre personerna som kan komma i fråga för sjukersättning enligt det nya regelverket är personer som har uppnått en ålder då det återstår som mest fem år till den tidpunkt då sjukersättning som längst kan lämnas. De nya reglerna om sjukersättning gäller för personer som uppfyller ålderskriteriet och personens arbetsförmåga kan då provas i förhållande till sådant förvärvsarbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden och som hen har erfarenhet av.

Från 2008 till 2017 minskade antalet nya sjukpensioner med 88 procent, från drygt 1 000 till 123 nya sjukpensioner. Under perioden 2017 till 2024 har det beviljats i genomsnitt cirka 121 nya sjukpensioner per år. Jämförelsevis kan det nämnas att mellan 2000 och 2007 beviljades det cirka 1 700 nya sjukpensioner varje år.

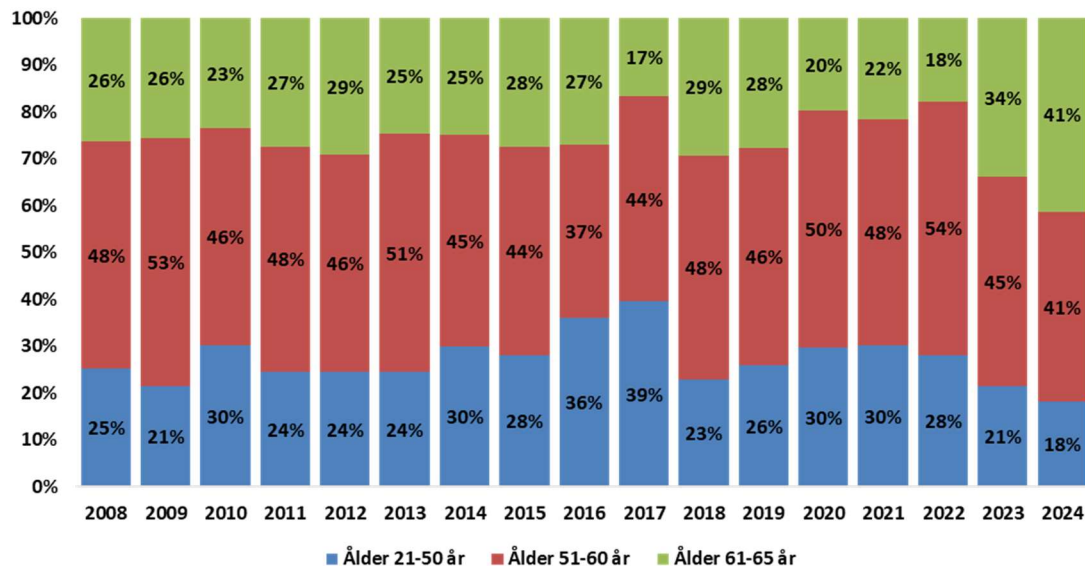
Tabell 2.2.1 – Antal nya sjukpensioner per omfattning 2008 - 2024

År	25%	50%	75%	100%	TOTALT	Ålder (median)	Män	Kvinnor
2008	228	251	38	499	1 016	57 år 7 mån	31%	69%
2009	114	121	13	302	550	57 år 8 mån	32%	68%
2010	65	81	13	197	356	56 år 8 mån	33%	67%
2011	41	52	9	125	227	57 år 3 mån	36%	64%
2012	40	70	7	117	234	57 år 6 mån	31%	69%
2013	55	54	12	175	296	56 år 9 mån	29%	71%
2014	61	83	6	130	280	57 år 3 mån	26%	74%
2015	65	44	7	128	244	57 år 3 mån	28%	72%
2016	51	34	8	132	225	56 år 3 mån	33%	67%
2017	22	25	2	74	123	54 år 3 mån	30%	70%
2018	8	15	3	66	92	58 år 3 mån	37%	63%
2019	20	17	5	66	108	56 år 6 mån	27%	73%
2020	15	25	3	58	101	55 år 10 mån	27%	73%
2021	9	23	5	56	93	57 år 2 mån	32%	68%
2022	12	31	6	59	108	56 år 7 mån	24%	76%
2023	28	39	8	93	168	58 år 10 mån	27%	73%
2024	25	34	15	98	172	59 år 3 mån	33%	67%
Totalt	859	999	160	2 375	4 393	57 år 4 mån	31%	69%

Sedan 2022 har antalet nya sjukpensioner ökat med 59 procent. Majoriteten (57 procent) av nya sjukpensioner 2027 beviljades på heltid. Det har alltid varit fler kvinnor än män som beviljats sjukpension oavsett omfattning på sjukpensionen och år.

Antalet nya sjukpensioner har ökat de tre senaste åren och framförallt i den äldsta åldersgruppen 61 – 65 år. Procentuellt har antalet ökat mest i denna ålder (+ 274 procent) medan övriga åldrar har ökat med 15 procent från år 2022 till 2024. Detta beror troligen på förändringen i sjukersättningen som trädde i kraft i september 2022 och som gäller för de som är 61 år och äldre, se diagram 2.2.1.

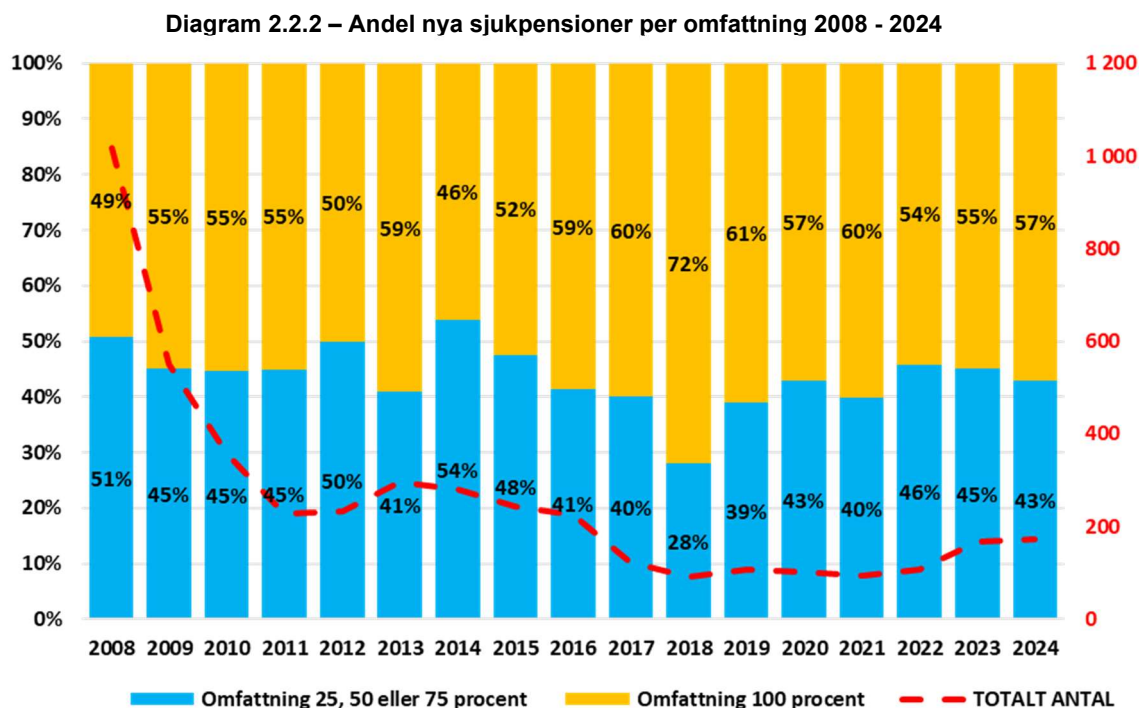
Diagram 2.2.1 – Andel nya sjukpensioner per åldersintervall 2008 - 2024

Från 2008 till 2022 varierade andelen nya sjukpensioner till anställda i åldern 61 - 65 år mellan 17 och 29 procent och resterande andel beviljades till anställda i åldern 21 – 60 år. Från 2022 och framåt har andelen i åldern 61 - 65 år ökat från 18 procent till 41 procent, vilket är den högsta andel som noterats för denna åldersgrupp under perioden 2008 – 2024. Tidigare har de flesta nya sjukpensioner beviljats för anställda i åldern 51 – 60 år men under 2024 var det lika många i de två äldsta åldersgrupperna.

Nya sjukpensioner till män har ökat mest procentuellt mellan 2022 och 2024. Där har totala antalet ökat med 115 procent och framförallt i åldern 61 – 65 år (+ 100 procent). Motsvarande för kvinnorna är en ökning av totalt antal nya sjukpensioner på 43 procent och 54 procent i åldern 61 – 65 år. De flesta kvinnor beviljades sjukpension i åldern 51 – 60 år.

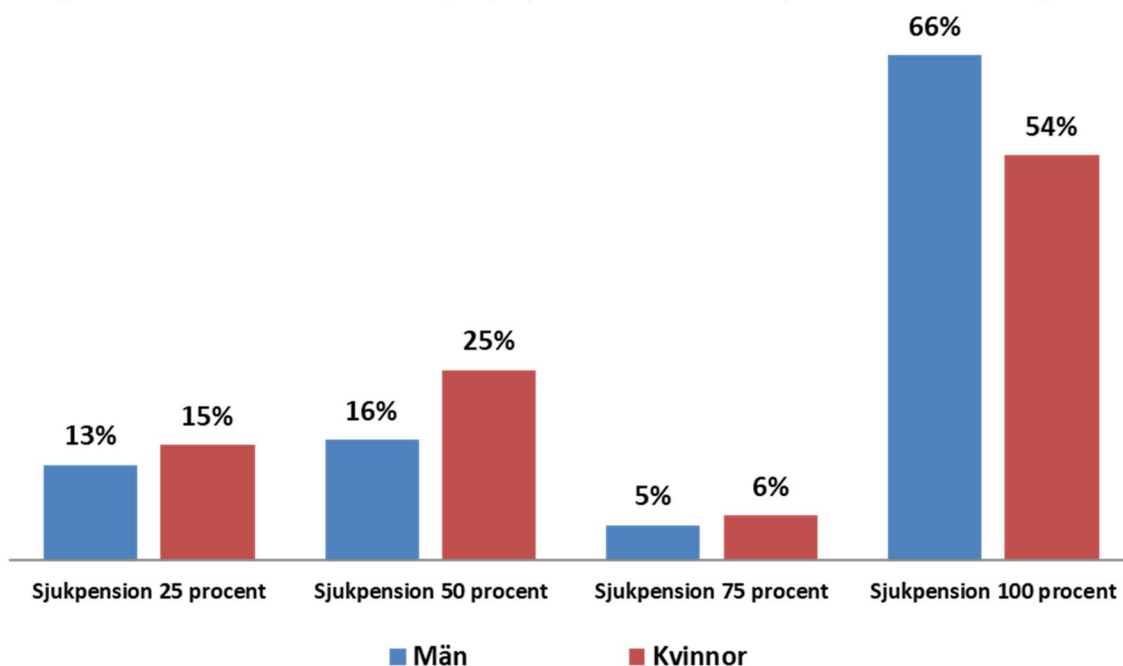
I diagram 2.2.2 har de nya sjukpensionerna delats in i två grupper. I ena gruppen ingår sjukpensioner med lägre omfattning än 100 procent och i den andra gruppen ingår sjukpensioner med omfattning 100 procent. Den streckade linjen i diagrammet visar utvecklingen av det totala antalet nya sjukpensioner. Från 2018 har andelen nya sjukpensioner med omfattning 100 procent en nedåtgående trend medan andelen sjukpensioner med lägre omfattning än 100 procent är stigande.

Sedan 2008 har det under nästan alla år varit en högre andel nya sjukpensioner på 100 procent jämfört med nya sjukpensioner med lägre omfattning än 100 procent. Under 2018 var andelen med beviljad sjukpension på heltid som högst (72 procent) och har sedan dess minskat till 57 procent 2024.

Det var 107 procent fler kvinnor (60 stycken) än män (56 stycken) som beviljades sjukpension under 2024. Jämfört med 2023 så ökade antalet bland män med 24 procent medan det minskade bland kvinnorna med 6 procent. Detta är den största ökningen som hittills skett bland män. Totalt för perioden 2019 till 2024 har 213 män och 573 kvinnor beviljats sjukpension. Under denna period har 66 procent av männen och 54 procent av kvinnorna beviljats sjukpension på heltid, se diagram 2.2.3.

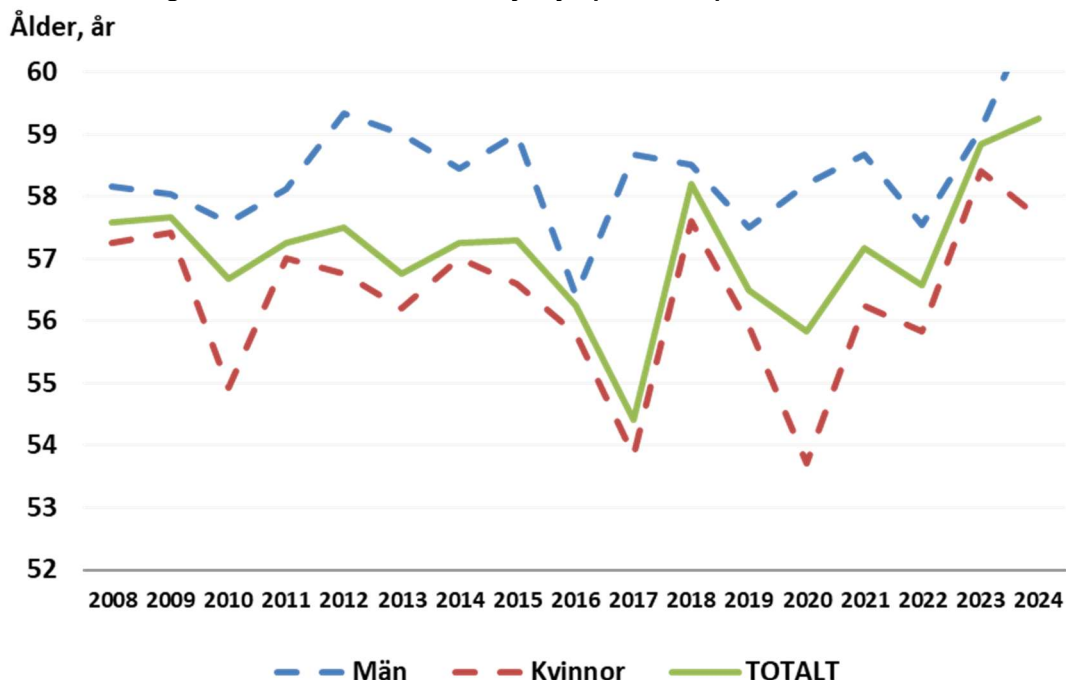
Diagram 2.2.3 – Ackumulerad andel nya sjukpensioner 2019 - 2024 per kön och omfattning

Männen har under nästan alla år mellan 2003 och 2024 beviljats sjukpension på heltid i större utsträckning än kvinnorna. År 2016 var denna andel lika stor för både män och kvinnor. Under 2024 var det 68 procent av männen och 52 procent av kvinnorna som beviljades sjukpension på heltid.

Diagram 2.2.4 visar männens och kvinnornas medianålder vid tidpunkten då de beviljades sjukpension oavsett omfattning.

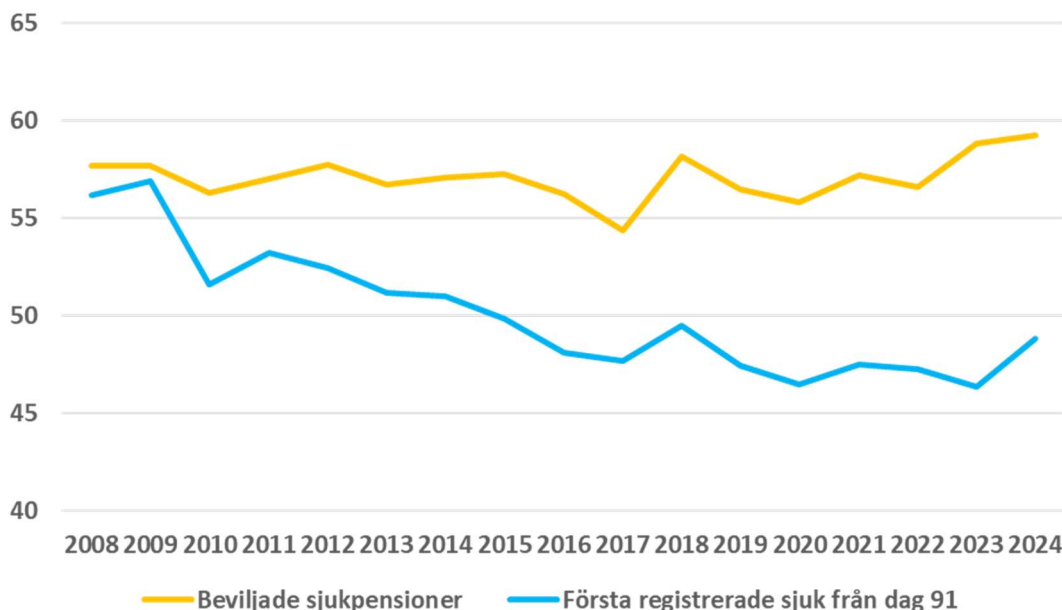
Diagram 2.2.4 – Medianålder för nya sjukpensioner per kön 2008 - 2024

Kvinnorna har under alla år haft en lägre medianålder vid beviljad sjukpension än männen. Den minsta skillnaden i medianåldern mellan könen var sju månader och uppmättes 2016 och den största skillnaden uppmättes året efter, 58 månader. Under 2024 var männens medianålder 61 år 2 månader och kvinnornas medianålder 57 år 8 månader.

Under de fyra senaste åren har 98 procent av de som beviljats sjukpension varit sjukskrivna längre än tre månader före sjukpensionen. I diagram 2.2.5 visas medianåldern för beviljad sjukpension och deras medianålder vid den första registrerade sjukdagen från och med dag 91.

Diagram 2.2.5 – Medianåldern för nya sjukpensioner och vid deras första registrerade sjuk från dag 91 2008 - 2024

I genomsnitt har det under perioden 2019 - 2024 dröjt drygt tio år mellan första registrerade sjuk från dag 91 till beviljad sjukpension. Trenden är att tidsdifferensen, från att en person blivit sjuk från dag 91 och till att personen beviljats sjukpension, ökar över tid. Den var som lägst 2009 (knappt ett år) och som högst under 2023 (drygt tolv år). Mellan de två senaste åren, 2023 till 2024, minskade denna skillnad med nästan två år.

2.3 Pensionsersättning inklusive särskild pensionsersättning

I korthet om pensionsersättningar

Mellan 2008 och 2024 beviljades totalt 4 332 pensionsersättningar och särskilda pensionsersättningar. Dessa har beviljats till 51 procent män och 49 procent kvinnor. De senaste tre åren har endast fem särskilda pensionsersättningar beviljats.

Nya pensionsersättningar

Enligt Avtal om omställning kunde en anställd, i enlighet med de övergångsbestämmelser som gällde mellan 2015 och 2018, beviljas pensionsersättning eller särskild pensionsersättning vid uppsägning på grund av arbetsbrist. Förmånen pensionsersättning utbetalades som längst till och med november 2022.

Från och med 2024 kan särskild pensionsersättning beviljas tidigast från 64 års ålder. Omställningsnämnden kan även pröva om det finns synnerliga skäl för beviljande av särskild pensionsersättning. Den anställda ska då ha fyllt 56 år sista anställningsdagen och måste stå till arbetsmarknadens förfogande. Den särskilda pensionsersättningen betalas ut när ersättningen från arbetslöshetskassan upphört. Det innebär att det kan uppstå ett glapp mellan tidpunkten då den anställda slutat sitt arbete och tidpunkten då särskild pensionsersättning börjar betalas ut. I SPV:s statistik redovisas tidpunkten när pensionsersättningarna började betalas ut.

Tabell 2.3.1 – Antal nya pensionsersättningar inklusive särskild pensionsersättning per kön 2008 - 2024

Pensionsersättning	Män	Kvinnor	Totalt	Medianålder	Män	Kvinnor
2008	479	408	887	62 år 10 mån	54%	46%
2009	302	369	670	62 år 8 mån	45%	55%
2010	245	382	627	62 år 7 mån	39%	61%
2011	301	313	614	62 år 7 mån	49%	5%
2012	205	161	366	62 år 2 mån	56%	44%
2013	426	158	584	60 år	73%	27%
2014	109	85	194	62 år 7 mån	56%	44%
2015	79	94	173	62 år 3 mån	46%	54%
2016	48	46	94	62 år 5 mån	51%	49%
2017	31	39	70	62 år 6 mån	44%	56%
2018	2	13	15	62 år	13%	87%
2019	7	4	11	62 år 6 mån	64%	36%
2020	5	2	7	63 år 2 mån	71%	29%
2021	7	8	15	62 år 9 mån	47%	53%
2022	2	1	3	62 år 11 mån	67%	33%
2023	0	0	0	0	0%	0%
2024	1	1	2	61 år 10 mån	50%	50%
TOTALT	2 248	2 084	4 332	62 år 4 mån	51%	49%

Tabellen ovan visar antal nya pensionsersättningar inklusive särskilda pensionsersättningar som har beviljats varje år mellan 2008 och 2023. De sista pensionsersättningarna beviljades 2019 och sedan 2020 har endast särskild pensionsersättning beviljats.

Totalt har det beviljats drygt 4 300 nya pensionsersättningar och särskilda pensionsersättningar under hela denna period. Bland dessa har 51 procent beviljats till män och 49 procent till kvinnor. Av männen har 41 procent tillhört verksamhetsområdet *försvar* medan 22 procent av kvinnorna har tillhört *socialt skydd* och 20 procent har tillhört *utbildning*.

2.4 Delpension

I korthet om delpensioner

Sedan 2006 har det varje år beviljats fler delpensioner till kvinnor än män. Antal nya delpensioner har minskat med 45 procent under perioden 2008 till 2024. Av de som beviljas delpension på 50 procent har det alltid varit en högre andel bland männen än bland kvinnorna.

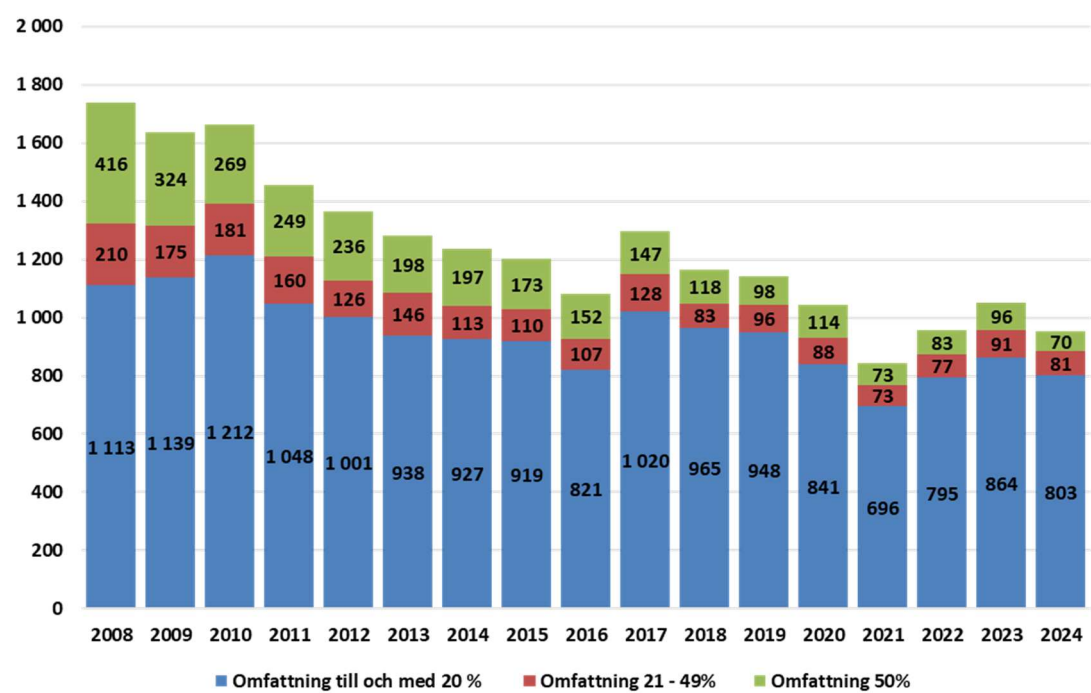
Av de som har tagit ut sin ålderspension före 65 år har den genomsnittliga uttagsåldern varit 7 till 12 månader högre för de som haft delpension jämfört med de som inte haft någon delpension under perioden 2008 till 2024.

Nya delpensioner

Den som har en statlig anställning och omfattas av PA 16 Avdelning 2 kan beviljas delpension från och med den månad han eller hon fyller 61 år. Delpension innebär att arbetstiden minskar och den anställda kan beviljas delpension upp till 50 procent av en heltidstjänst. Delpensionen kan betalas ut till och med månaden innan den anställda fyller 65 år. I Arbetsgivarverkets skrift 'Avtal om delpension – kommentarer' står att läsa *"Syftet med delpensionsavtalet är att arbetsgivaren med stöd av avtalet ska kunna öka möjligheterna för äldre anställda att arbeta kvar till ordinarie pensionsålder. Om de tidiga pensionsavgångarna minskar underlättas bland annat kompetensöverföring i samband med generationsväxling."* Det är arbetsgivaren som fattar beslut om den anställda kan beviljas delpension. Delpensionsavtalet upphör 2024 med undantag för att nya delpensioner kan beviljas för anställda födda innan 1966 vilket innebär att dessa kan beviljas till och med 2030 då födda 1965 fyller 65 år.

I diagram 2.4.1 redovisas antal nya delpensioner per år. Dessa är uppdelade i tre grupper beroende på omfattning på delpensionen. Det totala antalet nya delpensioner har haft en nedåtgående trend och har minskat med 45 procent från 2008 till 2024.

Diagram 2.4.1 – Antal nya delpensioner per omfattning 2008 - 2024

Den största förändringen har skett bland delpensioner beviljade på 50 procent. Dessa har minskat med 83 procent under perioden 2008 till 2024. Delpensioner med omfattning 20 procent eller mindre har minskat med 28 procent och delpensioner med omfattning 21 till 49 procent har minskat med 61 procent.

I tabell 2.4.1 redovisas andel män och kvinnor som beviljats delpension samt totalt antal nya delpensioner. Medianåldern för nya delpensioner har ökat med drygt ett år mellan 2008 till 2024, från 61 år 5 månader till 62 år 7 månader. Detta kan bero på att de anställda ansöker vid en senare ålder eller att arbetsgivarna beviljar delpensionen vid en senare ålder än tidigare.

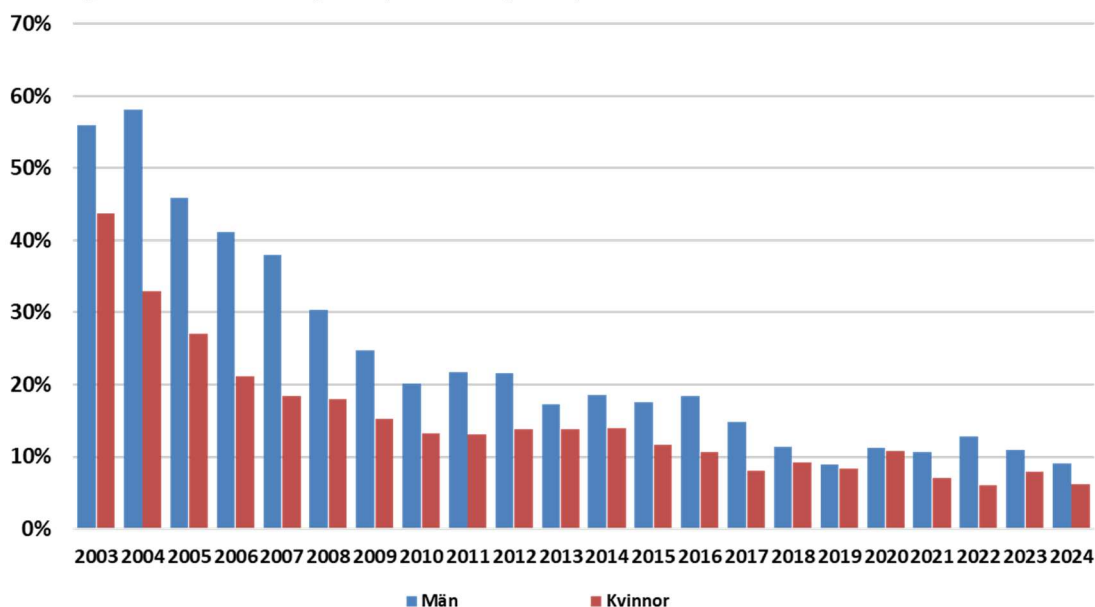
Tabell 2.4.1 – Andel kvinnor och män med nya delpensioner 2008 - 2024

Uttagsår	Män	Kvinnor	TOTALT	Ålder (median)
2008	47%	53%	1 739	61 år 5 mån
2009	46%	54%	1 638	61 år 6 mån
2010	43%	57%	1 662	61 år 8 mån
2011	46%	54%	1 457	62 år 2 mån
2012	45%	55%	1 363	62 år 1 mån
2013	45%	55%	1 282	62 år 3 mån
2014	43%	57%	1 237	62 år 5 mån
2015	47%	53%	1 202	62 år 4 mån
2016	47%	53%	1 080	62 år 5 mån
2017	49%	51%	1 295	62 år 5 mån
2018	45%	55%	1 166	62 år 5 mån
2019	46%	54%	1 142	62 år 4 mån
2020	42%	58%	1 043	62 år 6 mån
2021	46%	54%	842	62 år 7 mån
2022	39%	61%	955	62 år 6 mån
2023	42%	58%	1 051	62 år 6 mån
2024	41%	59%	954	62 år 7 mån
Totalt	45%	55%	21 108	62 år 2 mån

Sedan 2021 har det i genomsnitt beviljats 950 nya delpensioner per år. Innan dess hade det aldrig beviljats färre än 1 000 nya delpensioner under ett och samma år. Under åren 2021, 2022 och 2024 har antalet varit lägre än 1 000 nya delpensioner medan det under 2023 beviljades drygt 1 000 nya delpensioner.

Diagram 2.4.2 redovisar andel beviljade delpensioner på 50 procent av totalt antal nya delpensioner per år och kön. Männen har haft en högre andel av nya delpensioner på 50 procent under alla år sedan delpensionsavtalet infördes. Av de nya delpensionerna 2024 var det nio procent av männen och sex procent av kvinnorna som beviljades delpension på 50 procent.

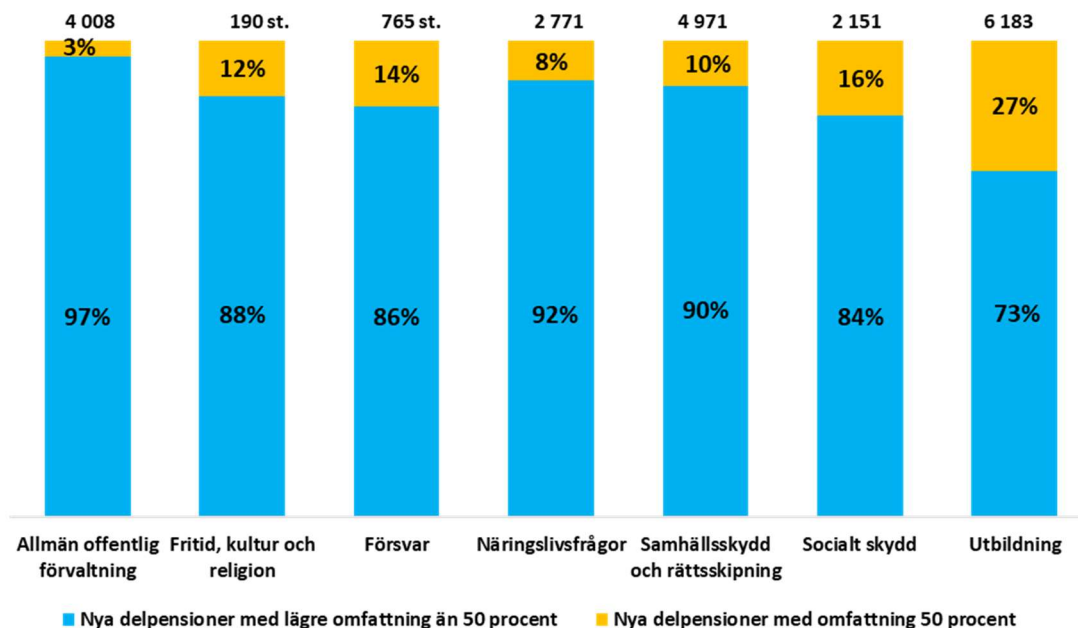
Diagram 2.4.2 – Andel nya delpensioner på 50 procent bland män och kvinnor 2003 - 2024

När det gäller nya delpensioner beviljas de allra flesta män och kvinnor delpension med omfattning upp till 20 procent. Under 2024 var det 85 procent av kvinnorna och 83 procent av männen som beviljades delpension med omfattning 20 procent eller mindre. Delpensioner med omfattning 21 till 49 procent beviljades till lika stor andel män (åtta procent) som kvinnor (åtta procent).

Andelen nya delpensioner på 50 procent skiljer sig åt mellan cofog-grupperna, se diagram 2.4.3. De allra flesta har varit anställda inom *utbildning*. Totalt för perioden 2008 till 2024 har 27 procent beviljats delpension på 50 procent inom denna cofog-grupp medan det i övriga cofog-grupper har beviljats betydligt färre, i genomsnitt tio procent. Lägst andel har beviljats inom *allmän offentlig förvaltning* (tre procent). Ovanför staplarna visas totalt antal nya delpensioner för åren 2008 till 2024.

Diagram 2.4.3 – Andel nya delpensioner uppdelat på omfattning och cofog-grupp totalt för åren 2008 - 2024

I tabell 2.4.2 har de nya ålderspensionerna 2024 delats upp i två grupper beroende på om de haft eller inte haft delpension i åldern 61 till 64 år. Majoriteten av de som tog ut ålderspension 2024 har inte haft någon beviljad delpension (78 procent). I tabellen kan man utläsa att av de 22 procent som haft en beviljad delpension var det fler *uttag efter 65-års månaden* (54 procent) än *uttag före 65-års månaden* (30 procent) och lägst andel *uttag vid 65-års månaden* (16 procent). Bland de som haft delpension var det 70 procent som tog ut ålderspensionen efter 65-års månaden, 30 procent med *uttag före 65-års månaden* och resterande 6 procenten tog ut ålderspensionen vid 65-års månaden.

Tabell 2.4.2 – Nya ålderspensioner* 2024 uppdelat på de som har haft och inte har haft delpension

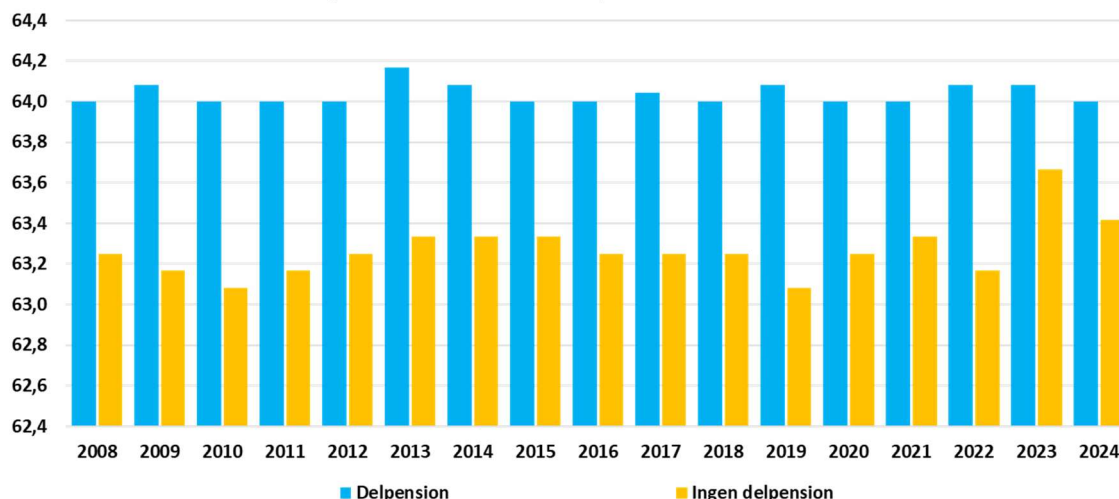
Uttag av ålderspensionen	Nya ålderspensioner UTAN delpension		Nya ålderspensioner MED delpension		TOTALT
Uttag före 65-års månaden	659	24%	230	30%	889
Uttag vid 65-års månaden	169	6%	123	16%	292
Uttag efter 65-års månaden	1 895	70%	411	54%	2 306
Totalt	2 723	100%	764	100%	3 487
Andel av nya ålderspensioner	78%		22%		100%
Median, uttag av ålderspension	66 år		65 år 1 månad		65 år 8 mån
Median, uttag före 65 år	63 år 5 månader		64 år		63 år 6 mån

*Anställningar med pensionsålder 65 år

Av de som har tagit ut sin ålderspension före 65-års månaden har andelen som har haft delpension minskat från 43 procent 2008 (256 av 594 stycken) till 26 procent 2024 (230 av 889 stycken) och då har andelen för de som inte har haft delpension ökat från 57 procent till 74 procent. När det gäller *uttag efter 65-års månaden* har andelarna inte förändrats så mycket under denna period. Bland dessa uttag har andelen som har haft delpension minskat från 22 procent 2008 (338 av 1 511 stycken) till 18 procent 2024 (411 av 2 306 stycken) vilket innebär att andelen som inte har haft någon delpension har ökat från 78 procent till 82 procent. När det gäller *uttag vid 65-års månaden* har andelen som haft delpension respektive inte haft någon delpension i stort sett varit densamma över hela denna tidsperiod. Knappt hälften bland dessa uttag har haft delpension och drygt hälften har alltså inte haft någon delpension.

Bland *uttag före 65-års månaden* har det varit relativ stor skillnad på åldern när de anställda har tagit ut sin ålderspension beroende på om de har haft delpension eller inte. Medianåldern 2024 för de som har haft delpension var 64 år och för de som inte har haft någon delpension 63 år 5 månader, se diagram 2.4.4.

Diagram 2.4.4 – Medianålder för uttag före 65-års månaden för de som har haft respektive inte har haft delpension 2008 - 2024

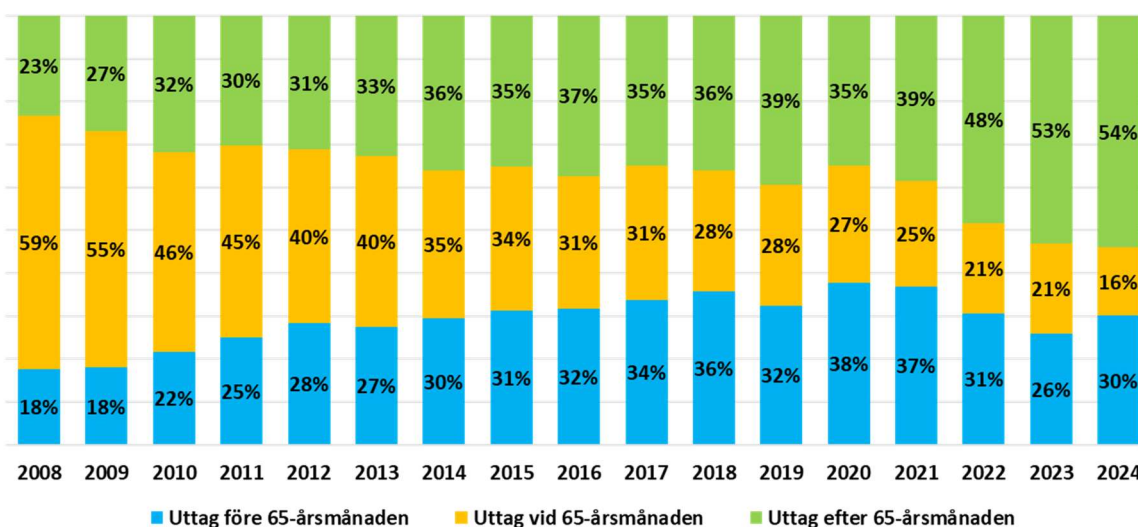

När det gäller *uttag före 65-års månaden* av ålderspensionen har de som inte haft någon delpension tagit ut sin ålderspension 7 månader tidigare än de som har haft delpension.

I diagram 2.4.5 redovisas andelar av *uttag före, vid och efter 65-års månaden* för de anställda som har haft delpension.

Från 2008 till 2024 har andelen *uttag vid 65-års månaden* minskat från 59 till 16 procent och andelen *uttag efter 65-års månaden* har ökat från 23 till 54 procent. När det gäller andelen *uttag före 65-års månaden* ökade dessa från 18 till 38 procent mellan 2008 och 2020 och har sedan minskat till 30 procent under 2024, se diagram 2.4.5.

Diagram 2.4.5 – Uttag av ålderspension* för anställda som har haft delpension 2008 - 2024

*Anställningar med pensionsålder 65 år

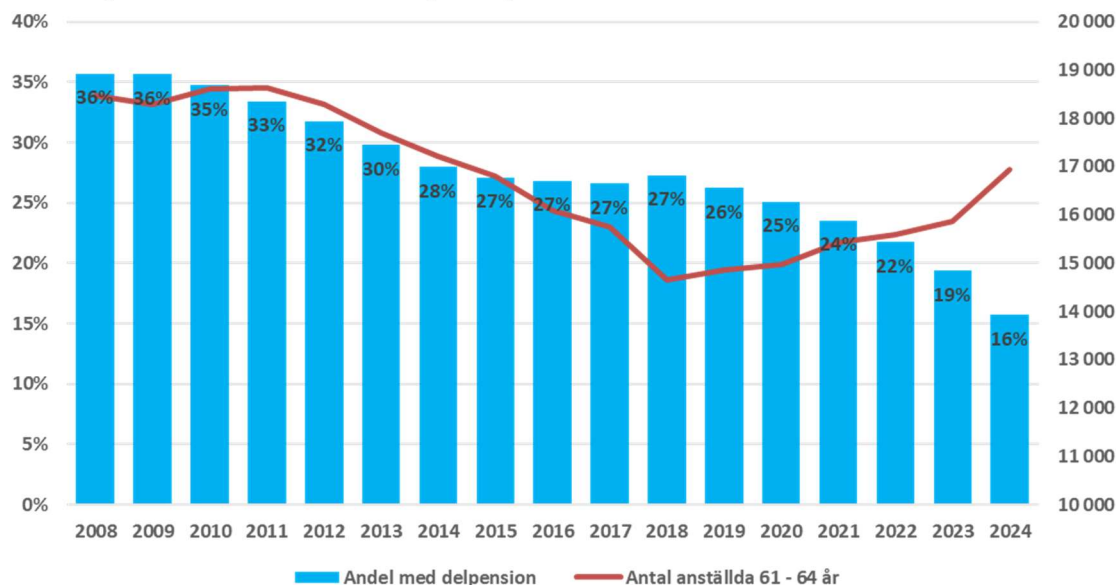
Under 2024 tog 70 procent av de som har haft delpension och 76 procent av de som inte har haft delpension ut sin ålderspension från 65-års månaden eller senare.

Antalet som har haft delpension innan uttag av ålderspension har nästan halverats mellan 2008 och 2024, från knappt 1 500 till knappt 770. Vid en jämförelse av nya ålderspensioner för anställda som har haft delpension är det färre som gör ett *uttag före 65-års månaden* (-18 procent) och *uttag vid 65-års månaden* (-92 procent) medan det är fler som gör *uttag efter 65-års månaden* (+ 43 procent) 2024 än vad det var 2008. Motsvarande uppgifter för de som inte haft någon delpension är att antalet *uttag före 65-års månaden* har ökat med 95 procent, *uttag vid 65-års månaden* har minskat med 82 procent medan antalet *uttag efter 65-års månaden* har ökat med 62 procent.

Andel beviljade delpensioner av antal anställda i åldern 61 till 64 år

I diagram 2.4.6 ingår anställda som har en beviljad delpension oavsett vilket år den beviljades. Exempelvis i stapeln för 2024 ingår alla anställda med delpension och dessa kan ha beviljats någon gång mellan 2020 och 2024. Antalet beviljade delpensioner har sedan relaterats till antal anställda inom statsförvaltningen i åldrarna 61 till 64 år.

Diagram 2.4.6 – Andel med beviljad delpension av antal anställda i åldrarna 61 till 64 år

Totalt antal anställda med delpension har minskat med 60 procent från 2008 (6 600 delpensionärer) till 2024 (2 700 delpensionärer) medan antal anställda i åldern 61 – 64 år har minskat med 8 procent, från 18 500 till 17 000. Sedan 2020 har antal anställda i åldern 61 – 64 år ökat med nästan 2 000 medan antalet delpensionärer har minskat med drygt 1 000. Under 2020 hade var fjärde anställd (25 procent) i den ålder beviljad delpension medan 2024 hade var sjätte anställd (16 procent) beviljad delpension.

3. Medianålder vid pensionering

I korthet om medianålder vid pensionering

Totalt antal pensionsavgångar har minskat med 21 procent sedan 2022. Under 2024 var det första gången som medianåldern för både kvinnor och män var högre än 65 år. Detta beror på att medianåldern har höjts framförallt bland nya ålderspensioner. Av pensionsavgångarna 2024 var 25 procent yngre än 64 år 1 månad medan 25 procent var äldre än 67 år 1 månad.

Pensionsavgångarna i detta avsnitt inkluderar ålderspension, pensionsersättning, särskild pensionsersättning och sjukpension med omfattning 100 procent. Dessa pensionsavgångar redovisas enligt den åldersmånad för när den anställda avgick från sin anställning inför första utbetalning av pensionen.

Sedan 2008 har antalet pensionsavgångar minskat med 35 procent, från knappt 6 000 till knappt 3 900 pensionsavgångar. Det var i stort sett lika många avgångar 2023 som 2024.

Kvinnorna hade mellan 1998 och 2007 en högre medianålder än männen vid avgång från anställningen med någon av dessa tre pensioner. Från 2008 till 2023 har medianåldern varit densamma för både män och kvinnor. Under 2024 är det första gången sedan 2007 som kvinnorna återigen har en något högre medianålder än männen vid pensionsavgång.

Tabell 3.1 – Medianålder för pensionsavgångar per kön 2019 - 2024

Män	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ålderspension	64 år 11 mån	64 år 11 mån	64 år 11 mån	64 år 11 mån	65 år	65 år 5 mån
Pensionsersättning	57 år 11 mån	59 år 6 mån	60 år 10 mån	59 år 2 mån		62 år 1 mån
Sjukpension	57 år 5 mån	56 år 8 mån	59 år 3 mån	58 år	61 år 3 mån	57 år
Totalt	64 år 11 mån	64 år 11 mån	64 år 11 mån	64 år 11 mån	65 år	65 år 4 mån
Andel ålderspension	99%	99%	99%	99%	98%	98%
Antal pensionsavgångar	2 415	2 074	2 277	2 430	1 859	1 893

Kvinnor	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ålderspension	64 år 11 mån	64 år 11 mån	64 år 11 mån	64 år 11 mån	65 år	65 år 6 mån
Pensionsersättning	61 år 11 mån	62 år 1 mån	61 år 5 mån	63 år 3 mån		61 år 7 mån
Sjukpension	56 år 8 mån	56 år 2 mån	57 år 2 mån	56 år 2 mån	60 år	62 år 4 mån
Totalt	64 år 11 mån	64 år 11 mån	64 år 11 mån	64 år 11 mån	65 år	65 år 5 mån
Andel ålderspension	98%	98%	98%	98%	97%	97%
Antal pensionsavgångar	2 565	2 156	2 215	2 469	2 005	1 969

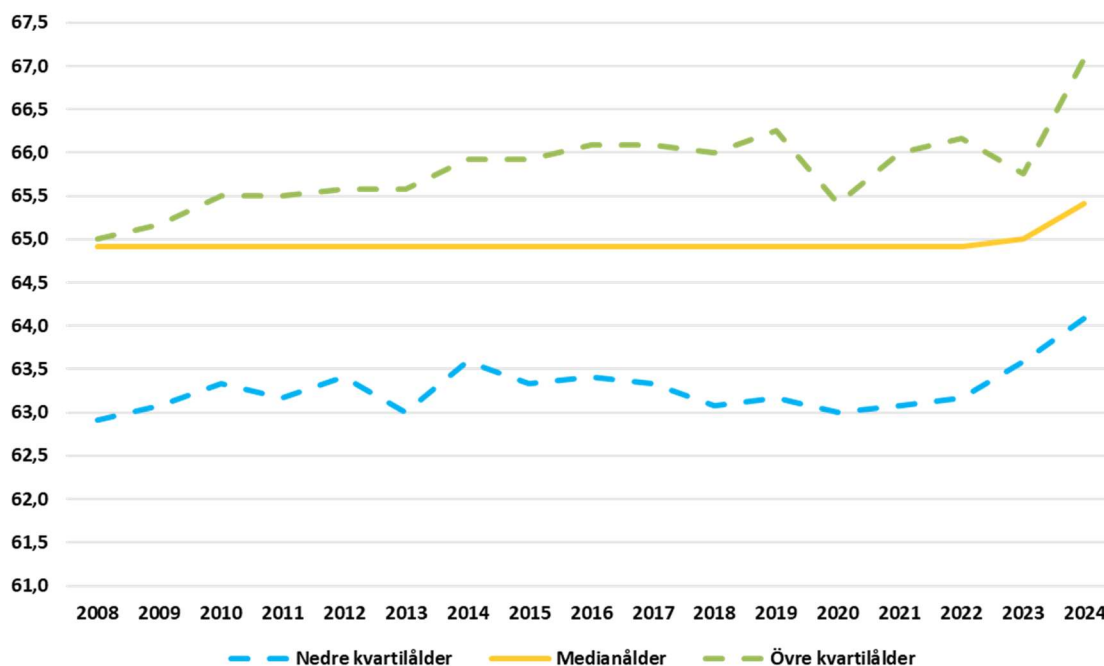
TOTALT ANTAL	4 980	4 230	4 492	4 899	3 864	3 862
---------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Bland pensionsavgångarna som redovisas i tabell 3.1 har nästan alla avgått med ålderspension. Denna andel har minskat något sedan 2022. Det beror på att antal anställda som har avgått med sjukpension har ökat och att antal avgångar med ålderspension har minskat vid jämförelse med 2022.

Diagram 3.1 visar kvartilåldrar vid pensionsavgång inom statsförvaltningen för åren 2008 till 2024. De streckade linjerna visar den nedre respektive övre kvartilåldern. Den heldragna linjen visar medianåldern. Den nedre kvartilåldern består av de 25 procent som var yngre än de övriga 75 procenten vid pensionsavgången och den övre kvartilåldern består av de 25 procent som var äldre än övriga 75 procenten. När det gäller medianåldern är hälften yngre eller äldre än den åldern vid pensionsavgången.

Under det senaste året, 2024, noterades den hittills högsta nedre kvartilålder, övre kvartilålder och medianålder. Både den nedre och övre kvartilåldern har en uppåtgående trend ända sedan 2008 medan medianåldern har endast ökat under de två senaste åren.

Diagram 3.1 – Kvartilåldrar för pensionsavgångar per kön 2008 - 2024

När det gäller den nedre kvartilåldern (blå streckad linje) var 25 procent yngre än 62 år 11 månader när de avgick år 2008 och år 2024 var 25 procent yngre än 64 år 1 månad.

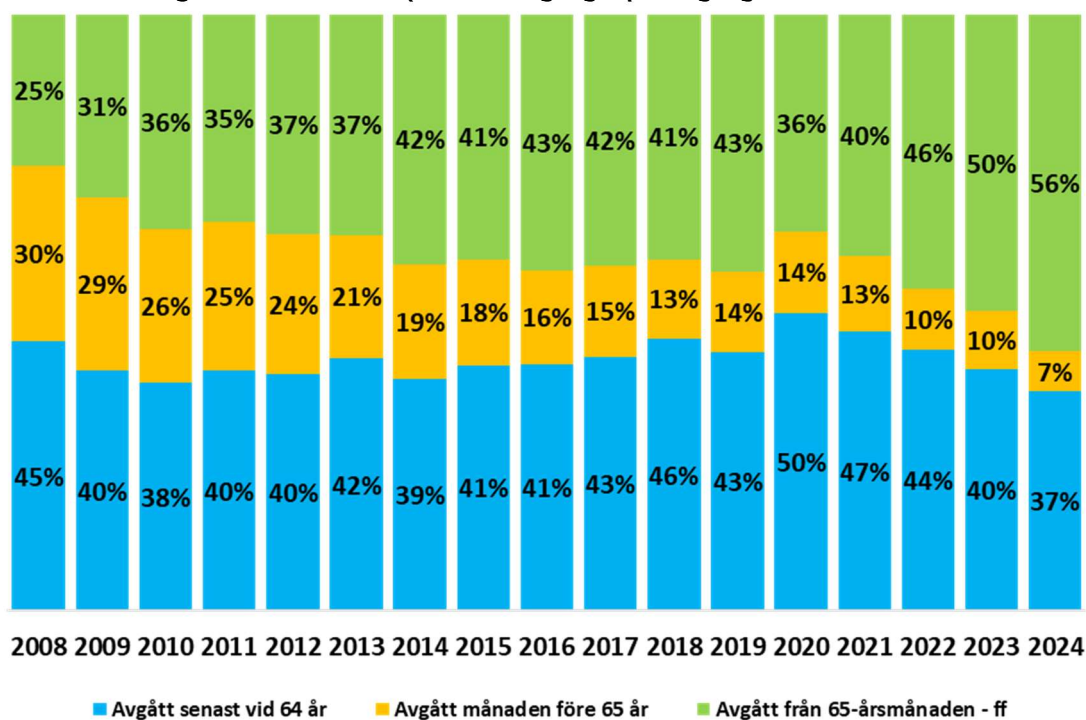
Innan 2023 var medianåldern 64 år 11 månader och har sedan dess ökat till 65 år 5 månader under 2024. Det vill säga att under 2024 var hälften av de som avgick med sjukpension, särskild pensionsersättning och ålderspension yngre än 65 år 5 månader och hälften var äldre än 65 år 5 månader.

Den övre kvartilåldern (grön streckad linje) för pensionsavgångar har ökat över tid även om det har gått lite upp och ned sedan 2019. År 2008 var 25 procent äldre än 65 år medan år 2024 var 25 procent äldre än 67 år 1 månad. Mellan 2023 och 2024 ökade den övre kvartilåldern med 16 månader vilket beror på höjd LAS-ålder. Det var 46 procent fler som fyllde 69 år och som var kvar i sin anställning 2024 än jämfört med 2023.

Det har varit en större förändring när det gäller övre kvartilåldern jämfört med nedre kvartilåldern. Kvartilavståndet ökade från 25 månader 2008 till 36 månader 2022. Under 2023 minskade kvartilavståndet något och det beror på att det var många fler kvar i sin anställning jämfört med året innan. Det senaste året ökade kvartilavståndet och var återigen 36 månader.

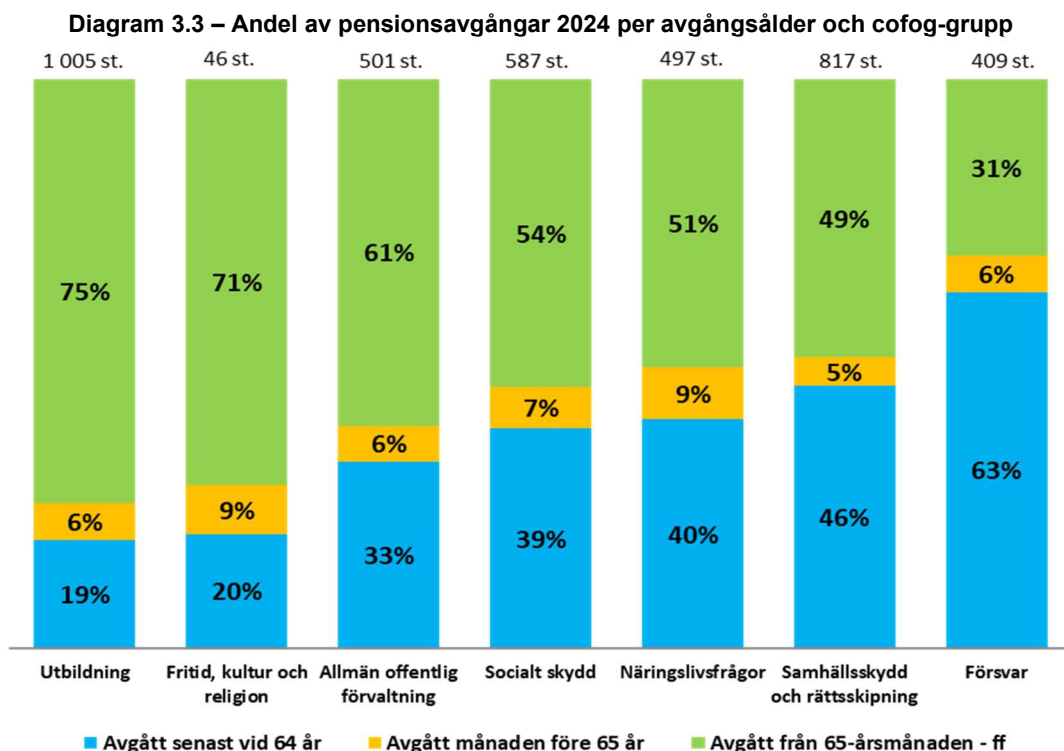
Diagram 3.2 visar andel av pensionsavgångar per avgångsålder från 2008 till 2024. De första sex åren ökade andelen som *avgått från 65-års månaden eller senare* från 25 procent till 37 procent. Mellan 2014 och 2019 varierade denna andel mellan 41 och 43 procent. Under 2020 minskade andelen till 36 procent vilket till stor del berodde på förändringar inom LAS och allmän pension. Från 2020 till 2024 har andelen ökat till 56 procent vilket innebär att andelen som *avgått senast månaden innan de fyllde 65 år* har minskat från 64 procent till 44 procent.

Diagram 3.2 – Andel av pensionsavgångar per avgångsålder 2008 - 2024

Andelen som *avgått senast vid 64 år* har varierat mellan 39 och 50 procent under åren 2008 till 2020. Sedan 2020 har denna andel minskat stadigt varje år, från toppnoteringen 50 procent till 37 procent 2024. Andelen som *avgått månaden innan de fyllde 65 år* har minskat från 30 procent 2008 till 7 procent 2024.

Andel av pensionsavgångar 2024 skiljer sig åt mellan cofog-grupperna, se diagram 3.3. I de redovisade pensionsavgångarna ingår även de med lägre pensionsålder och nyttjade öb-rätter. Det är framförallt en cofog-grupp, *försvar*, som har en hög andel av anställningar med lägre pensionsåldrar och öb-rätter. I denna cofog-grupp var det 37 procent av pensionsavgångarna som haft en anställning med lägre pensionsålder eller öb-rätt. Bland avgångarna i cofog-gruppen *näringslivsfrågor* var andelen 14 procent och bland de resterande cofog-grupperna varierade denna andel mellan 0 och 5 procent.

Samhällsskydd och rättsskipning hade den högsta andelen (46 procent) som *avgått senast vid 64 år* om man exkluderar cofog-gruppen *försvar* (som hade högst andel på grund av lägre pensionsåldrar och öb-rätter). Denna andel minskade något från 48 procent 2023 till 46 procent 2024.

Totalt var det knappt 3 900 pensionsavgångar under 2023. Det var flest inom *utbildning* (1 005 personer) och lägst antal inom *fritid, kultur och religion* (46 personer). *Utbildning* hade den högsta andelen som *avgått från 65-års månaden eller senare* (75 procent) och den lägsta andelen som *avgått senast vid 64 år* (19 procent).

4. Nya ålderspensioner vid 67 år eller senare

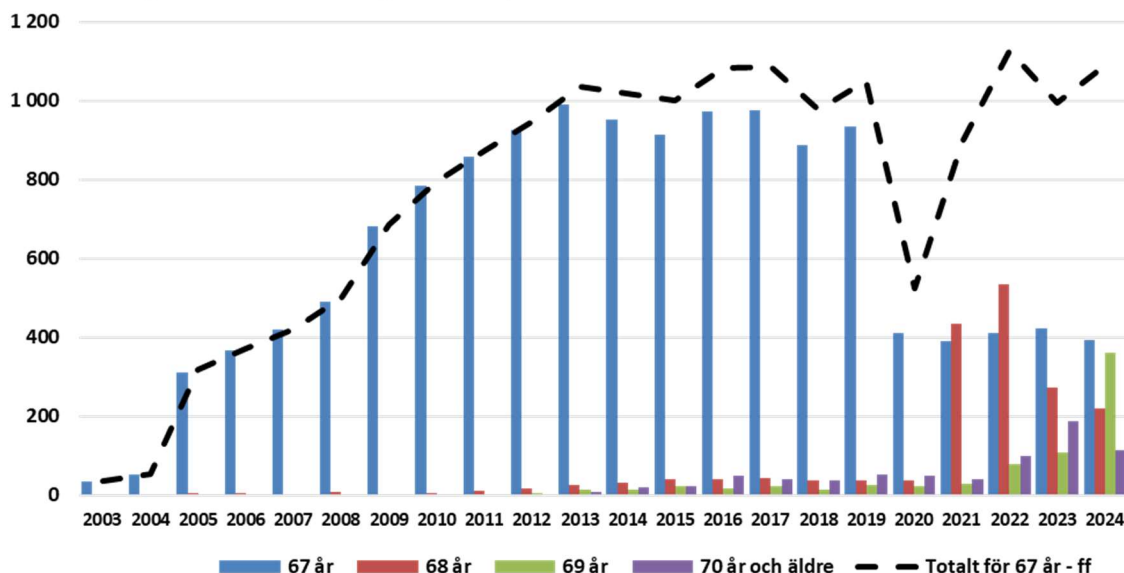
I korthet om nya ålderspensioner vid 67 år eller senare

Antalet uttag vid 67 år tog fart 2005 vilket var några år efter att rätten att stanna kvar i anställningen till 67 år trädde i kraft (slutet av 2001). De två senaste höjningarna av denna LAS-ålder verkar åter haft påverkan på antal uttag efter 67 år. Höjningen från 67 år till 68 år ledde till att antalet uttag vid 68 år ökade med över 1 000 procent. Effekten av den senaste höjningen från 68 år till 69 år blev inte lika stor men antalet uttag vid 69 år eller senare ökade med 66 procent trots att det totala antalet uttag av ålderspensioner minskade mellan dessa två år. Antalet anställda vid 67 år eller senare har ökat från 118 anställda 2019 till 2 000 anställda 2024.

Under perioden 1 september 2001 till 31 december 2019 hade en arbetstagare rätt enligt lagen om anställningsskydd (LAS) att stanna kvar i sin anställning till och med den månad då han eller hon fyllde 67 år. Från och med den 1 januari 2020 höjdes denna åldersgräns till 68 år och 2023 höjdes den ännu en gång med ett år och är nu 69 år.

I början av 00-talet var det inte så många av de statligt anställda som tog ut sin ålderspension vid 67 år men antalet ökade varje år mellan 2003 och 2013. I genomsnitt ökade antalet uttag i denna ålder med 100 nya uttag per år. Mellan 2013 och 2019 var det i genomsnitt drygt 1 000 nya uttag per år innan höjningen av LAS-åldern från 67 till 68 år trädde i kraft 2020. Antalet uttag minskade rejält mellan 2020 och 2021 på grund av att de anställda i denna ålder stannade kvar i anställningen istället för att ta ut ålderspensionen. Åren efter 2020 har det varit betydligt fler som tagit ut sin ålderspension vid 68 år eller senare. LAS-åldern höjdes återigen i januari 2023 och antalet uttag vid 69 år 2024 (grön stapel) ökade med 232 procent jämfört med 2023, se diagram 4.1.

Diagram 4.1 – Antal uttag av ålderspensionen vid 67 år eller senare 2003 - 2024

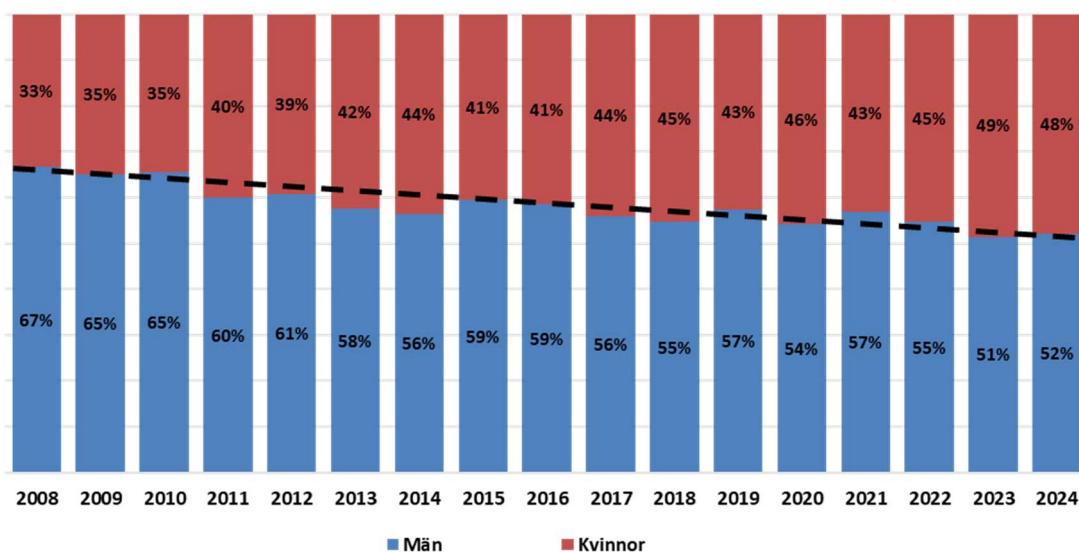

* Anställningar med pensionsålder 65 år

Nästan var tredje ny ålderspensionär 2024 (31 procent) fick sin första utbetalning av ålderspensionen vid 67 år eller senare. Av de som tog ut sin ålderspension i denna ålder var det 75 procent som även avslutade sin anställning efter 67-års månaden medan fem procent hade avgått innan de fyllde 65 år och de resterande 20 procenten hade avgått i åldern 65 till 67 år.

Bland uttagen i åldern 67 år eller senare har det varit fler män än kvinnor under alla år mellan 2008 och 2024. Däremot minskar skillnaden mellan andel män och kvinnor över tid, se diagram 4.2.

Diagram 4.2 – Andel män och kvinnor med uttag av ålderspensionen vid 67 år eller senare 2008 - 2024

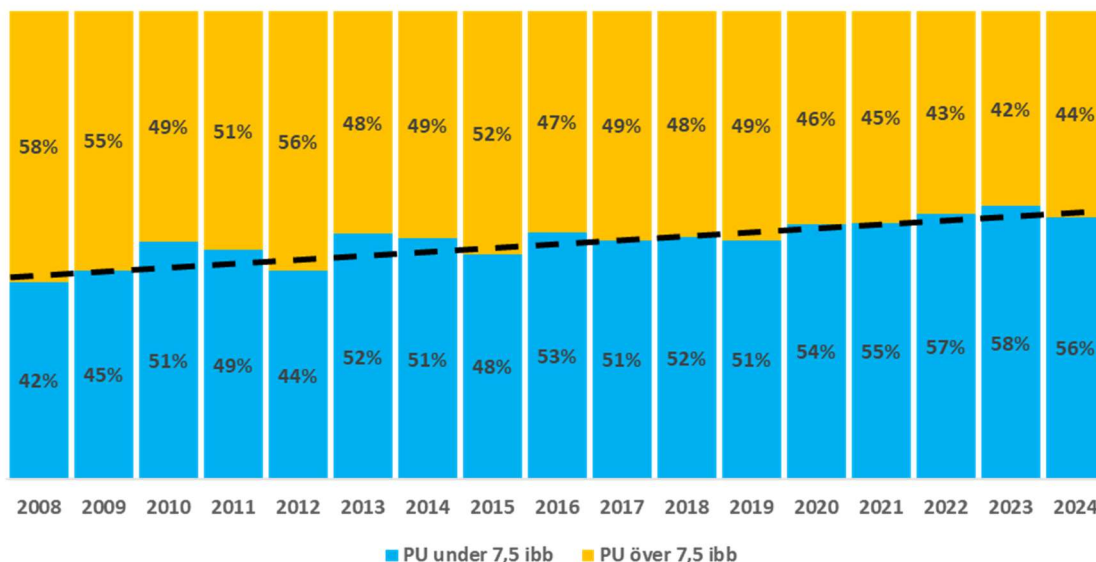

Under perioden 2008 till 2024 har andelen män minskat från 67 procent till 52 procent och andelen kvinnor har således ökat från 33 procent till 48 procent. Jämfört med 2019, året innan första höjningen av LAS-åldern,

har antalet anställda kvinnor 67 år och äldre ökat med 1 700 procent (ca 790 fler kvinnor) och antalet män ökat med 1 600 procent (ca 1 100 fler män).

Sedan 2019 har andelen med ett pensionsunderlag under 7,5 inkomstbasbelopp ökat från 51 procent till 56 procent bland de anställda med uttag 67 år eller senare, se diagram 4.3. Under 2019 lanserades uttagsplaneraren hos minpension.se vilket kan vara en bidragande orsak till att det är en högre andel med pensionsunderlag under taket som tar ut sin ålderspension senare än jämfört med åren innan 2020. Med hjälp av uttagsplaneraren kan anställda simulera uttag av pensionen vid olika åldrar vilket kan vara en bidragande orsak till att fler anställda väljer att arbeta längre. Framförallt kan det vara så att det med ett lägre pensionsunderlag ser mer ekonomisk nytta av ett längre arbetsliv.

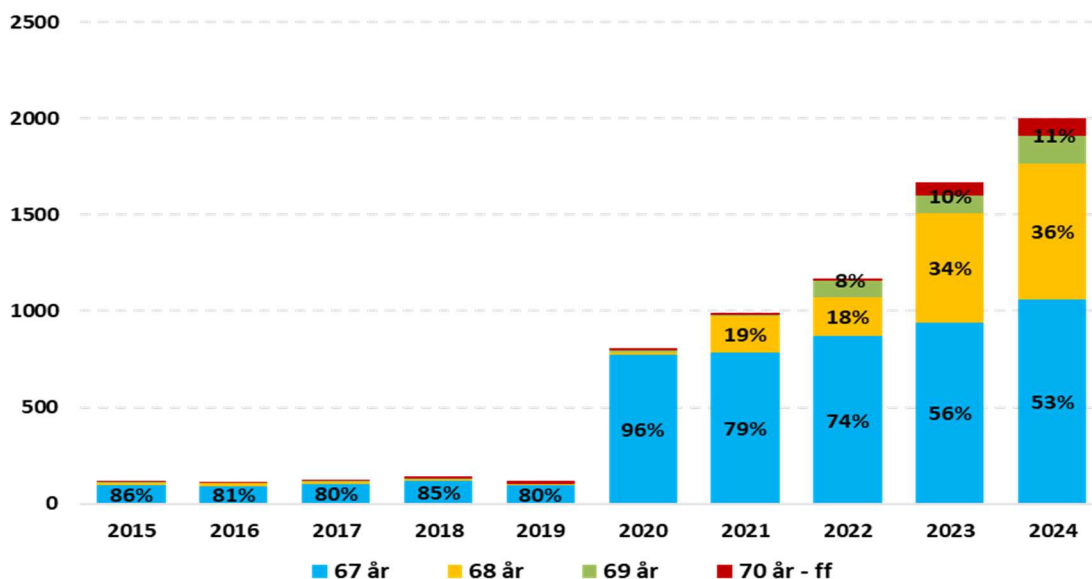
Diagram 4.3 – Andel bland uttag i åldern 67 år eller senare uppdelat på pensionsunderlag under respektive över 7,5 ibb, 2008 - 2024

Andelen med pensionsunderlag under taket varierade mellan 42 och 52 procent under åren 2008 till 2015. Mellan 2016 och 2019 var det i genomsnitt 52 procent som hade ett pensionsunderlag under taket av de som tog ut sin pension vid 67 år eller senare. Därefter har genomsnittet ökat till 56 procent. Denna skillnad i andel under taket innan och efter 2020 är statistisk säkerställd.

Antalet anställda i åldern 67 år och äldre har alltså ökat rejält efter höjningen av LAS-åldern, se diagram 4.4. Det var ungefär lika många anställda i denna ålder varje år innan 2020. Efter första höjningen av LAS-åldern från 67 till 68 år ökade antalet anställda med 700 personer. Efter den andra höjningen från 68 till 69 år ökade antalet från knappt 1 200 till nästan 1 700. Under det senaste året har antalet ökat till drygt 2 000 anställda i åldern 67 år eller äldre varav 88 procent är anställd på heltid. Utöver dessa drygt 2 000 anställda i åldern 67 år och äldre 2024 var det drygt 200 anställda som redan har en beviljad ålderspension sedan tidigare år.

Diagram 4.4 – Antal anställda 67 år och äldre per åldersintervall 2015 - 2024

De flesta av dessa anställda finns inom cofog-gruppen *utbildning* (51 procent). Denna andel har varierat mellan 48 och 53 procent mellan 2015 och 2023. Inom cofog-grupperna *allmän offentlig förvaltning*, *näringslivsfrågor*, *samhällsskydd och rättsskipning* och *socialt skydd* har andelen legat runt 10 procent. I de två resterande grupperna, *försvar* och *fritid, kultur och religion* har summan av deras andel varit cirka 6 procent.

5. Framtida uttag av ålderspension

I korthet om framtida uttag av ålderspension

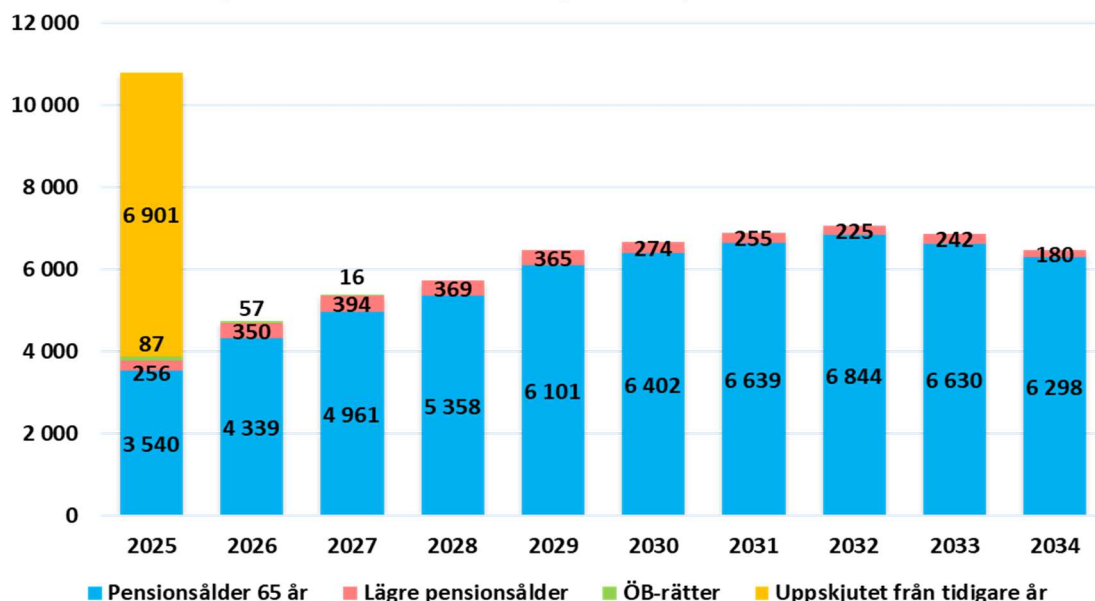
Nästan 7 000 anställda hade uppnått sin pensionsålder och var fortfarande kvar i anställningen vid utgången av 2024. Det är 78 procent fler än de som kommer att uppnå sin pensionsålder under 2025. Inom de närmaste tio åren kommer knappt 67 100 anställda att uppnå sin pensionsålder. Från och med 2024 har anställda med lägre pensionsålder möjlighet att skjuta upp uttaget av sin ålderspension men det påverkar inte när de som tidigast kan ta ut sin ålderspension.

Underlaget för beräkningarna i det här avsnittet är baserat på de individer som var anställda inom statsförvaltningen den 31 december 2024. SPV har uppgifter om deras pensionsåldrar och om de eventuellt har rätt att gå i pension före 65 år enligt övergångsbestämmelser. De framtida pensionsavgångarna är beräknade under följande antaganden:

- Den anställda slutar arbeta vid ordinarie pensionsålder eller vid den tidigaste tidpunkt som är möjlig enligt övergångsbestämmelser (öb-rätt).
- Om arbetstagaren har dubbla anställningar med olika pensionsåldrar slutar han eller hon vid den tidigast möjliga tidpunkten.
- Om den anställda redan har uppnått pensionsåldern eller öb-åldern och fortfarande är anställd antar vi att han eller hon går i pension under 2025.

Det var drygt 6 900 av de anställda inom statsförvaltningen som i slutet av 2024 hade uppnått sin pensionsålder eller hade rätt att avgå med ålderspension enligt övergångsbestämmelser och som fortfarande inte hade tagit ut sin ålderspension. Det är ovanligt många och det beror på att det är fler som fortfarande är kvar i anställningen i åldern 67 år och äldre än jämfört med tidigare år. Dessa illustreras med den gula stapeln i diagrammet.

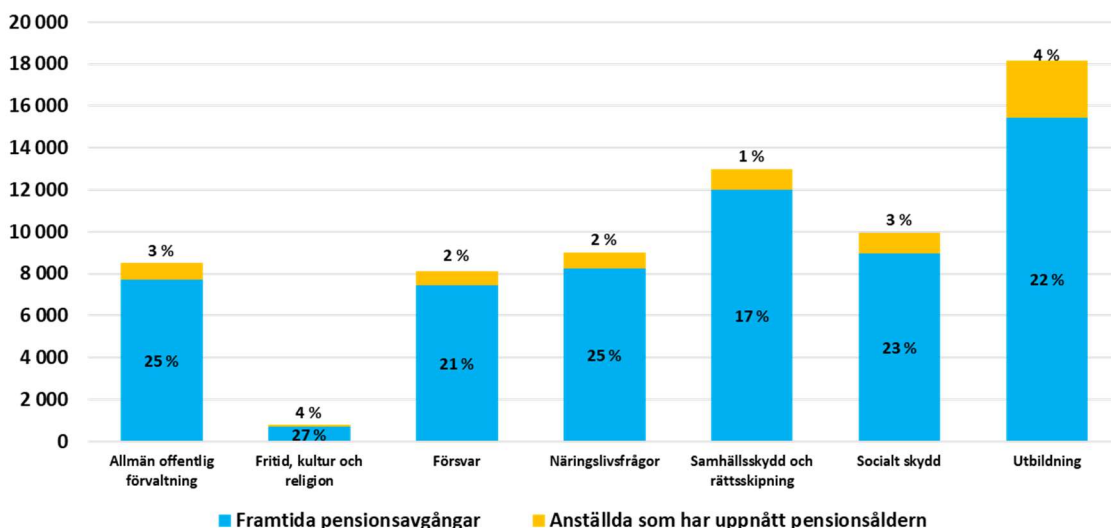
Diagram 5.1 – Antal framtida uttag av ålderspensioner 2025 - 2034

Under den kommande tioårsperioden är det drygt 67 000 anställda som uppnår sin pensionsålder inklusive de knappt 6 900 anställda som redan har uppnått sin pensionsålder innan 2025. Bland de som inte uppnått sin pensionsålder ännu är det drygt 2 900 anställda som har en anställning med lägre pensionsålder (den röda delen av staplarna), 160 anställda som har en anställning med rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser (den gröna delen av staplarna) och drygt 57 100 som har en anställning med pensionsålder 65 år (den blå delen av staplarna).

Diagram 5.2 visar antalet anställda per cofog-grupp som till och med 2034 uppnår sin pensionsålder eller öb-ålder. Inuti staplarna visas andelen framtida pensionsavgångar och andelen som redan har uppnått sin pensionsålder av totalt antal anställda i respektive cofog-grupp.

Diagram 5.2 – Anställda med framtida uttag av ålderspensionen 2025 till 2034 och andel av totalt antal anställda i december 2024

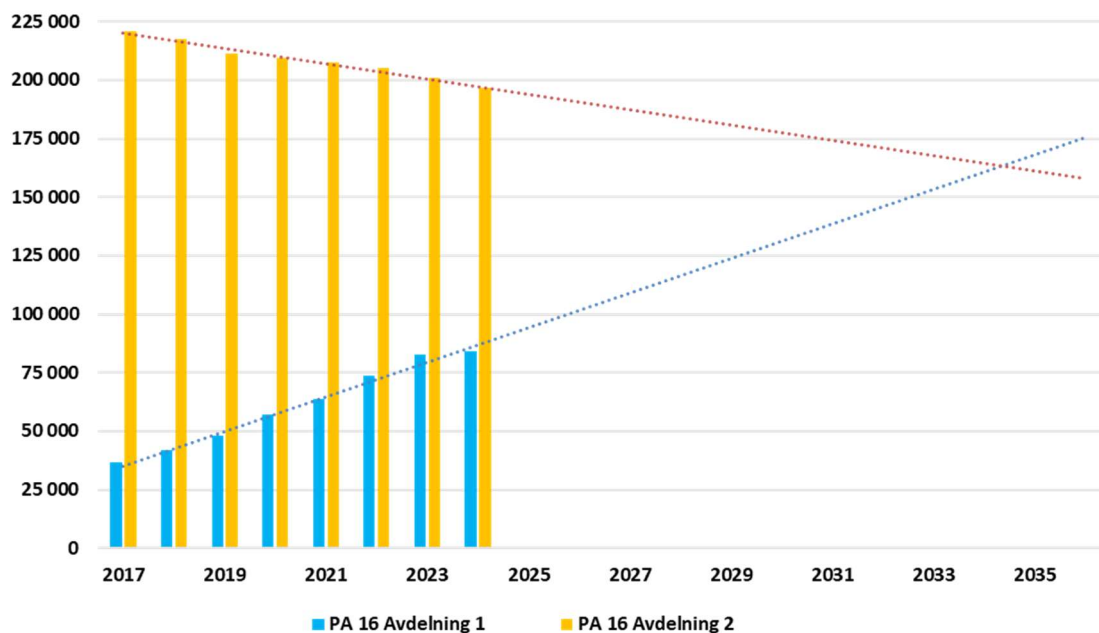

Inom *utbildning* har fyra procent uppnått sin pensionsålder och är fortfarande anställd i december 2024. För övriga cofog-grupper varierar andelen mellan en och tre procent som redan uppnått pensionsåldern. Totalt är det 22 procent som kommer att uppnå sin pensionsålder under den kommande tioårsperioden. Bland de anställda som kommer att uppnå pensionsåldern inom denna tioårsperiod är det lägst andel inom *samhällsskydd och rättsskipning* (17 procent) och högst andel inom *fritid, kultur och religion* (27 procent).

I diagram 5.3 visas antal anställda inom statsförvaltningen för åren 2017 till 2024 (gula och blå staplar). De streckade linjerna visar kommande utveckling av antal anställda fram till 2035 uppdelat på avdelning inom

PA 16. Om utvecklingen följer trendlinjen så kommer det om 10 år att vara fler anställda inom PA 16 Avdelning 1 än inom Avdelning 2.

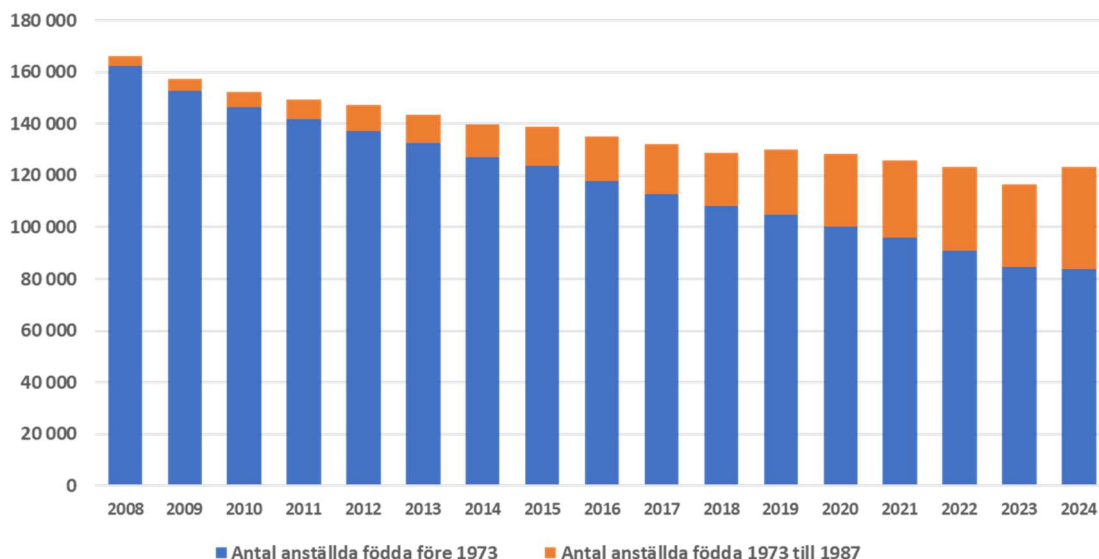
Diagram 5.3 – Antal anställda inom PA 16 Avdelning 1 och Avdelning 2 för år 2017 - ff

I december 2024 var det drygt 196 400 anställda som tillhörde PA 16 Avdelning 2 och 84 200 anställda som tillhörde PA 16 Avdelning 1. De anställda som tillhör PA 16 Avdelning 1 är födda 1988 eller senare och tjänar enbart in till premiebestämd ålderspension medan de anställda som tillhör PA 16 Avdelning 2 även kan tjäna in till förmånsbestämd ålderspension. Anställda som är födda mellan 1973 och 1987 måste ha ett pensionsunderlag som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp för att omfattas av förmånsbestämd ålderspension.

Diagram 5.4 visar utvecklingen av antal anställda som tjänar in till förmånsbestämd ålderspension. Staplarna är indelade i två grupper beroende på födelseår. Det totala antalet minskade mellan 2008 och 2023. Under 2024 var det 6 600 fler anställda som tjänade in till förmånsbestämd ålderspension än vad det var 2023.

Diagram 5.4 – Antal anställda som tjänar in till förmånsbestämd ålderspension 2008 - 2024

Mellan 2023 och 2024 ökade framförallt antalet anställda födda 1973 till 1987 och som har ett pensionsunderlag över taket. I denna åldersgrupp var det 7 700 fler anställda som tjänade in till förmånsbestämd ålderspension 2024 än jämfört med 2023. Antal anställda födda före 1973 med ett pensionsunderlag över taket ökade också men inte lika mycket. Dessa blev 4 300 fler medan antal anställda födda före 1973 med pensionsunderlag under taket minskade med knappt 5 300 anställda.